

İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ BÜLTENİ

Sayı : 2

EKİM 2012

İstanbul Tıp Fakültesi'nin Değerli Mensupları,

İstanbul Tıp Fakültesinin 185. kuruluş yılına ayrılan bu bültende sizlerle 2012 yılı icraatları paylaşılacaktır.

Mezuniyet öncesi eğitimin akreditasyon süreci, Ulusal Tıp Eğitim Akreditasyon Kurulu (UTEAK)'na, 09.02.2012 tarihinde başvurulması ile başlatılmıştır. Bu sürecin uzun ve zahmetli bir yol olacağı, İstanbul Tıp Fakültesi akademik kadrosu, diğer çalışanları ve öğrencilerinin tümünün katkısıyla gerçekleştirileceği âşikârdır.

185. yıla atfedilen Öğrenci Ders Kitapları Serisinde anabilim dallarınca hazırlanan kitaplar yayın kurulu tarafından değerlendirildikten sonra basıma hazır hale gelecektir.

Mezuniyet sonrası eğitimde ulusal ve uluslararası akreditasyonu tanımlanan 31 anabilim dalından Dermatoloji Anabilim Dalında ziyaret alması ile 11 anabilim dalının akreditasyonu gerçekleştirilmiş bulunmaktadır.

Akademik faaliyetlerde (Eğitim, bilgi üretimi) ve sağlıkta kalite yönetimi, “Hastaneler Bütünleşik Kalite Yönetim Sistemi (HBKYS)” çatısı altında uygulamaya konulmaktadır. Bu amaçla İstanbul Tıp Fakültesi Birim Kalite Temsilciliği ve Kalite Kurulu oluşturulmuştur. Kurul eğitim ve belirlenen süreçlerin yazılması işlemlerini üç ay gibi kısa bir sürede tamamlamıştır.

Akademik açıdan yukarıda belirtilen faaliyetlerin yanısıra, hizmet ve dolayısıyla gelirler açısından olumlu bir gelişme yaz sonunda, bir yıl önceki döner sermaye cirosuna ulaşılmış olduğudur. Öğretim üyelerimizden bir kısmının yalnızca eğitim ve araştırma faaliyetlerine katılması ve önemli bir kısmının da ücretsiz izinde olmasına rağmen, sağlık hizmeti ciddi aksama olmadan yürütülebilmiştir. Resmi Gazetede 19.09.2012 tarih, 28416 sayılı yayınlanan (<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120919-4.htm>) Döner Sermaye Yeni Yönetmeliği ile çalışanlara ciddi iyileştirmeler mümkün olacaktır. Bu

yönetmelik ile değişen uygulamalarla ilgili, genel kurullarda bilgilendirmeler yapılacak ve değişiklikler, en kısa sürede İTF çalışanlarının ek ödemelerine yansıtılacaktır.

Önümüzdeki dönemde İstanbul Tıp Fakültesi'ni bekleyen en önemli sorun, “Yerinde Yeniden Yapılanma”nın getireceği fiziksel mekan değişiklikleri olacaktır. İlk aşamada Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı ve Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Anabilim Dalı binalarının yıkım ihaleleri tamamlanmış ve yıkım işlemleri başlatılmıştır. Önümüzdeki ilkbaharda (2013) başlaması öngörülen inşaat sürecinde anabilim dallarımızın kullandığı alanların bir kısmını diğer anabilim dallarıyla paylaşması söz konusu olacaktır. Bu zorlu süreci kurumsal ve bireysel olaraközverili, paylaşımcı ve bütünsel bir yaklaşımla aşacağımıza inanıyorum.

İstanbul Tıp Fakültesi akademik ve sağlık hizmeti faaliyetlerine devam ederken, İstanbul Üniversitesinin diğer fakülteleri ile birlikte ait olduğu Avrasya coğrafyasındaki komşu ülkelerin Tıp Fakülteleri ile işbirliğini arttırmaya çalışmaktadır. Bu bağlamda birincisi 30 Eylül – 1 Ekim 2011’de Bakü/Azerbaycan’da yapılmış olan Avrasya Sağlık Bilimleri Kongresinin ikincisi, İstanbul Tıp Fakültesinden 19 öğretim üyesinin sunu-bildiriyle katılımı ile 28-29 Eylül 2012 tarihlerinde Priştine/Kosova’da gerçekleştirilmiştir. Üçüncü Avrasya Sağlık Bilimleri Kongresinin, Avrasya’nın Kafkas bölgesinde, Tiflis/Gürcistan’da yapılması planlanmaktadır.

Bu yılın sonunda (20 Aralık 2012) İstanbul Üniversitesi, doğal olarak da İstanbul Tıp Fakültesi, rektörlük seçiminin heyecanını yaşayacaktır. Karşılıklı saygının belirleyeceği bir seçim süreci diliyorum.

Son iki yıldır tam gün yasasıile eğitim, bilgi üretme ve sağlık hizmetinde oluşan hukuki ve idari süreçteki belirsizliğin, yasanın 18.07.2012 tarihinde Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi ile giderileceği düşünülürken, Anayasa Mahkemesinin iptal kararının yürürlüğünün, gerekçeli kararın yayınlanmasından 6 ay sonra takvimlenmesi, karışıklığın bir süre daha devam etmesine yol açmıştır. Ancak 2013 yılı başlarında bu belirsizliğin tamamen ortadan kalkacağı düşünülmekte ve umulmaktadır.

Ülkemizde sağlık alanındaki değişikliklerin, son dönemde öğretim elemanlarının ve sağlık çalışanlarının istedikleri, özledikleri şartlarda gerçekleşmediği açıktır. Dönüşüm sürecinin tüm tarafların aktif, eşitlikçi katılımı, sağduyunun ve hukukun üstünlüğünün devreye girmesi ile istenilen şartlara kavuşturulması mümkün olacaktır.

2012-2013 akademik yılının eğitim ve bilgi üretimi açısından verimli, sağlık hizmeti açısından da çağdaş düzeyde olması dileğiyle saygılarımı sunarım.

Prof. Dr. M. Bilgin SAYDAM

Dekan

Editör:

Prof. Dr. Ateş KADIOĞLU

Editör Yardımcıları:

Prof. Dr. Gülay ÜZÜM

Doç. Dr. Barış BAKIR

Yayın Kurulu:

Prof. Dr. Semra DOĞRUABBASOĞLU

Doç. Dr. Vildan ERTEKİN

Doç. Dr. Kemal NİŞLİ

Doç. Dr. Cüneyt TÜRKMEN

Doç. Dr. Umut BARBAROS

Doç. Dr. Samuray TUNCER

Doç. Dr. Atacan ATALAR

Doç. Dr. Mine GÜLLÜOĞLU

Uzm. Dr. Halil YAZICI

Asist. Tem. Dr. İbrahim KANDEMİR

Öğr. Temsilcisi Abdulkaki BİLEN

Hemşirelik Hiz.Müd. Şehrinaz POLAT

Hemşirelik Hiz. Müd. Muavini Habibe AYYILDIZ ERKAN

Basımevi Şefi Müzehher KESİM VERŞEN

Web Tasarım Ahmet YIKILMAZ

İÇİNDEKİLER

- ✚ Dekanın Mesajı
- ✚ Editörün Mesajı
- ✚ İdari Haberler Köşesi
- ✚ Öğretim Üyeleri Köşesi
- ✚ Anabilim-Bilim Dallarımızı Tanıyalım
- ✚ Bir Konu Bir Yazar
- ✚ Uzman Kime Danışsın
- ✚ Tıpta Uzmanlık Köşesi
- ✚ Tıp Öğrencileri Köşesi
- ✚ Hemşireler Bildiriyor
- ✚ İlgili Dernek ve Vakıflar Köşesi
- ✚ Bülten Yönergesi

185. YILINDA İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ'NİN TARİHİNE BAKIŞ

İstanbul Tıp Fakültesi uzak tarihinin 1470 yılında Fatih Darüşşifası ile başladığı kabul edilir. Fakültenin 500. yılı 1970'te kutlanmıştır. Fatih Dârüşşifası'nda altı tıp öğrencisi kadrosu vardı. Kadro boşaldıkça Hekimbaşı yeni tıp öğrencisi tayin ederdi.

Süleymaniye Tıp Medresesi'nde eğitim kitap geçme esasına göreydi. Her hekim ünlü İslâm hekimlerinden seçilmiş bir kitabı okuturdu. Bir kitaptan başarılı olan ileri düzeydeki başka bir kitaba başlardı. Tıp Medresesi yanındaki Süleymaniye Dârüşşifası'nda ise hasta başında eğitim yapılırdı.

14 Mart 1827 tarihinde Hekimbaşı Mustafa Behçet Efendi'nin gayretleriyle açılan Tıphane-i Âmire kendi içinde yenilenerek 1967 yılında İstanbul Tıp Fakültesi'ne dönüştü. Onu 9 Ocak 1832'de Cerrahane-i Mamure izledi. Orduya cerrah yetiştirmek için kuruldu eğitim süresi dört yıldır. Üç yıl teorik eğitim eğitimin ardından son sınıf askeri kıtalarda staja ayrılmıştı.

Tıphane-i Âmire ile Cerrahane-i Mamure'de istenen eğitim düzeyi yakalanamayınca bu iki okul birleştirildi ve Galatasaray'da Enderun Ağaları Mektebi'ne yerleştirildi. Mekteb-i Tıbbiye-i Adliye-i Şahane der Âsitane-i Aliyye adı verildi. Okulun adındaki "Adliye" sözcüğü okulun kurucusu II. Mahmud'un mahlası "Adli" sözcüğüne göndermedir. Bu tıp okulu Avusturya'dan davet edilen

Karl Ambros Bernard'ın belirlediği eğitim sistemiyle faaliyete geçti. Dersler Fransızca okutuluyordu, eğitim süresi yedi yıldır.

Eğitim Hicri takvime göre 10 Şevval-1 Recep ayları arasında yapıyordu. Şaban ayında sınavlar yapılır, Ramazan ayında okul tatile girerdi. Bayramlarda birer gün tatil olur ayrıca kandil günleriyle padişahın tahta çıkış günü tatildi. Sene sonu sınavları Padişahın huzurunda yapılırdı.

Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane, orduya hekim yetiştiren sivil bir okuldu. Mezunlara verilen askeri rütbelere itibari idi. Bu rütbelere askerlikte geçerli değildi.

Mekteb-i Tıbbiye-i Adliye-i Şahane der Âsitane-i Aliyye'nin açılış tarihi hakkında belgeye dayalı kesin bir tarih yoktur. Biz Hicri takvime göre okulun 10 Şevval 1254=27 Aralık 1838 Perşembe günü eğitime başladığını tahmin ediyoruz. Daha sonra Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane adını alan bu okulun bünyesinde bulunan; Eczacı Sınıfı, Cerrah Sınıfı, Ebe Sınıfı ve Sağlık Memurları Sınıfı'ndan diğer sağlık görevlileri yetiştiriliyordu. 1840 yılında okulun içinde Osmanlı Devleti'nin bütün sivil sağlık işlerine bakmak üzere Meclis-i Umur-ı Tıbbiye kuruldu. Bu meclisin üyeleri tıp hocalarıydı. Bu meclis zamanla değişime uğrayarak Sağlık Bakanlığı'na dönüştü. Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane uzun süre Sağlık Bakanlığı işlevini yürüttü.

1841 yılında açılan poliklinikte, hocalar haftada dört gün hasta bakıyor, öğrenciler asistanlık yapıyordu. Yoksulların ilaçları okul içindeki Merkez Eczane'den veriliyordu. Aynı yıl anatomi dersinde modeller yerine kadavra kullanılmaya başlandı. Acil vakalara bakmak üzere Nöbet Mahalleri/Nöbet Eczaneleri açıldı. Beyazıt, Eyüp, Üsküdar, Salıpazarı ve Topkapı'da kiralanmış eczanelere Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'den tayinler yapıldı. Bu eczaneler 1845-1895 yılları arasında gece-gündüz acil servis gibi hizmet verdi.

Tıptaki gelişmeler yakından izleniyordu. Deneysel araştırmalara dayanan yüksek seviyede bir eğitim vardı. Kloroform 1847 yılında dünya ile eşzamanlı olarak Dr. Serviçen tarafından cerrahi kliniğinde uygulanmaya başlandı.

Avrupalılar, okulun faaliyetlerini yakından izliyorlar ve onu Osmanlı Devleti'ndeki ilerlemelerin bir sembolü olarak görüyorlardı. Okulun eğitim seviyesini ölçmek amacıyla Seçilen dört yeni mezun sınava girmek üzere Viyana Tıp Fakültesi'ne gönderildi. 4 Ocak 1848 günü girdikleri açık sınavda üstün başarı göstermeleri üzerine

Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane “fakülte” kabul edildi. Bu tarihten sonra başka ülkelerdeki tıp okullarından mezun olanlara “Kollogyum Sınavı” kondu. Bu sınav günümüzde “Denklik Sınavı” adıyla yapılmaya devam ediyor.

Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane yüksek seviyede eğitimi sürdürürken 11 Ekim 1848 günü Galatasaray’da çıkan bir yangının okula ulaşmasıyla binası yandı. Kliniklerini, kütüphanesini, eczanesini, bütün laboratuvarları ile ders araç gereçlerini kaybetti. Ertesi sene Eyüp’teki Humbarahane Kışlası’na taşındı. 1865’te çıkan kolera salgınında kışla kolera hastanesine dönüştürülünce Hasköy Gergeroğlu Konağı’na geçti. 1866 yılında Sirkeci-Demirkapı’daki Taşkılla’ya nakledildi. 1873’te Galatasaray’a, 1876’da tekrar Demirkapı’ya döndü. Burada yeni klinik binalarıyla genişledi.

Derslerin Fransızca okutulması Müslüman-Türk öğrencilerin başarısını engelliyordu. Fransızca bilmeden gelen Müslüman-Türk öğrenciler hazırlık sınıfında öğrendikleri Fransızca ile eğitimi takip etmede zorlanıyorlardı. Oysa azınlıklara mensup öğrenciler Fransızca bilerek kaydoldukları için sene kaybetmeden mezun oluyorlardı. Seneler ilerledikçe okuldan az sayıda Müslüman-Türk öğrencinin diploma alması eleştirilmeye başlandı.

19. yüzyılın ortalarında bu durumdan rahatsız olanlar çözüm aramaya başladılar. Türk hekimlerin çoğalması tıp eğitiminin Türkçe yapılması ile mümkündü. Türkçe tıp eğitiminin ayrı bir okulda gerçekleştirilmesi için uğraş verildi. Sivil hekim yetiştirmek üzere açılan Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye (Sivil Tıp Okulu) Türkçe eğitim yapmaya başladı (1867). Sivil Tıp Okulu mezunları şehirlere, kasabalara ve köylere halka hizmet etmek üzere tayin ediliyordu. Durum böyle olunca 1869 yılında Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane gerçek anlamda askeri bir okul oldu. Öğrencileri kılıç kuşandı ve askeri rütbelerle mezun olup sadece askeri görevlere tayin edilmeye başladılar.

Türkçe tıp eğitimi Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye’de başarılı olunca, Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane’de derslerin Türkçeleşmesi gündeme geldi. Türkçe tıp eğitimi taraftarlarıyla, yabancı ve azınlıklara mensup hocaların başı çektiği karşıtları arasında geçen hararetli tartışmalar sonunda 1870 yılında Türkçe eğitime geçildi. Türkçe bilmeyen hocalar okuldan ayrıldı. Hoca yetiştirmek ve çağdaş tıp bilgisini transfer etmek için yeni mezunlar, her yıl

sistemli biçimde Fransa ve Almanya’ya ihtisas yapmaya gönderildiler. Avrupa’nın seçkin tıp okullarında, dönemin tanınmış profesörlerinin kliniklerinde ve laboratuvarlarında tıp eğitimi alan ve ihtisas yapan bu genç hekimler, yeni tıp bilgileri ve modern yöntemlerle döndüklerinde hoca olarak atandılar, öğrendiklerini yeni kuşaklara aktarmaya başladılar. Bu sayede Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane’deki Türk hoca oranı 1870’te %14 iken, 1883’te %60’a, 1898’de ise %80’e ulaştı. Ayrıca Avrupa’da gördükleri örneklere göre yeni klinikler, laboratuvarlar kurdular, yeni yöntemlerin ilk aktarıcıları ve uygulayıcıları oldular. Bir yandan da alanlarıyla ilgili temel kitapları Türkçe’ye kazandırdılar. Bir kısmı ömürlerini tıp eğitimine vererek Türkiye’nin ihtiyaç duyduğu hekimleri yetiştirdi.

Osmanlı Devleti’nin genel gidişine paralel olarak zaman zaman eğitim ve öğretimde gerilemeler olmuş, bu zor koşullarda bile Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane hocaları tıptaki gelişmeleri ve keşifleri yakından izlemiş ve en kısa zamanda hayata geçirilmesi için ilgilileri haberdar etmiştir.

1886’da kuduz aşısının, 1890’da tüberkülinin, 1894’te difteri serumunun keşfi üzerine en kısa zamanda tıp hocalarından oluşan heyetler, bu yenilikleri yerinde öğrenmek üzere Avrupa’ya gönderildi.

1895 sonunda bilim dünyasına tanıtılan röntgen ışınları, Esat Feyzi ve Rıfat Osman adındaki iki tıp öğrencisi tarafından 1897 Türk-Yunan Savaşı sırasında Yıldız Askeri Hastanesi’ne sevk edilen yaralılar üzerinde uygulandı. Burada çekilen radyografiler askeri cerrahide tanısall radyolojinin doğuşunu müjdeleyen ilk sistemli uygulamalardır. 1890’lı yıllarda Avrupa’da ihtisas yapıp dönenler arasından, Cemil Paşa (Topuzlu), Besim Ömer Paşa (Akalin), Esat Paşa (Işık) gibi yıldızlar parlamaya başladı. Onların girişimleriyle Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane’nin bahçesinde, tıp eğitiminde büyük önem taşıyan klinikler için ayrı ayrı pavyonlar yapıldı. İlk doğumevi (Viladethane) açıldı.

Bütün çabalara rağmen eğitimin seviyesi yükseltilemiyordu. Çünkü; okul binası ve klinikler yetersizdi, kimyasal ve bakteriyolojik analiz

laboratuvarları ile patolojik anatomi laboratuvarı yoktu, uygulamalı dersler için araç-gereç pek azdı. Ders programında doğa bilimlerine asıl tıp derslerinden daha çok yer veriliyordu. Klinik sınıflarında teorik dersler okutuluyor klinik muayene yapılmıyordu. Hocalar hastayı öğrenciler karşısında muayene edip bulgularını anlatıyor, öğrenciler hasta muayene edemedi mezun oluyordu. Oysa öğrenciler amfi sıralarında değil hasta yatağı başında eğitilmeliydi. Doğum görerek mezun olanlar bir elin parmaklarını geçmiyordu. Okula yılda bir veya iki kadavra geliyordu. Bu durumda Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'den kaliteli hekim yetişmesi mümkün değildi. Bu gerçek anlaşılınca Haydarpaşa'da yeni bir okul binası yapımı için kollar sıvandı. Anıtsal bir yapı tasarlanmıştı. Planlanan üniteler tamamlanmadan Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane 1903 yılında Haydarpaşa'daki yeni binalarına taşındı. Günümüzde bu binalar Marmara Üniversitesi Rektörlüğü, Hukuk ve Eczacılık Fakülteleri ile Haydarpaşa Numune Hastanesi tarafından kullanılmaktadır.

II. Meşrutiyet'in ilânından sonra Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane ile Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye birleştirildi ve Darülfünun-ı Osmanî Tıp Fakültesi adını aldı ve Maarif-i Umumiye Nezareti'ne bağlandı (1909). Okulünbütçesi, eğitim ve yönetimi, Cemiyet-i Muallimin (Profesörler Kurulu) ile fakülte reisinin(dekanının) yetkisindeydi. Kısacası artık Tıp Fakültesi özerkti. Özerklik fakülteye ayrılan tahsisatı istediği gibi kullanma hakkı veriyordu. Cemil Paşa'nın iki yıl süren reisliği (dekanlığı) döneminde, okula kalorifer tesisatı döşendi, mükemmel bir anatomi salonu ile Avrupa'da bile ender bulunan laboratuvarlar ve kimyahaneye kuruldu. Avrupa'dan birçok araç gereç bu arada 200 mikroskop getirildi. Kliniklerin eksikleri tamamlandı ve dördüncü pavyonun yapımına başlandı. Böylece Demirkapı'da hayal bile edilemeyen modern kliniklere ve laboratuvarlara sahip olan Tıp Fakültesi, Galatasaray döneminden sonra ikinci parlak dönemine kavuştu. Bütün bunlara bağlı olarak eğitim ve öğretimin düzeyi de yükseldi.

Tıp Fakültesi bünyesinde askeri hekim yetiştirmek amacıyla bir de Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye (Askeri Tıp Okulu) idaresi kuruldu ve merkez binanın yarısına yerleştirildi. Askeri ve sivil tıp öğrencileri Tıp Fakültesi'ndeki derslere bir arada

devam ediyorlardı. Yatılı olan askeri öğrenciler ayrıca; binicilik talimleri, askeri talimler, beden terbiyesi, askeri sıhhiye tatbikatı, Fransızca (mecburi), Almanca (seçmeli) okurlardı. Askeri öğrenciler altı ayda bir bu derslerden sınava girerlerdi.

Eğitimde Hicri Takvim terk edildi ve Miladi Takvime geçildi. Ders yılı, 15 Eylül-15 Haziran arasında yapılmaya başlandı. Öğrenim süresi beş yıl teorik ve bir yıl klinik olmak üzere altı yıldır. Okula bağlı olarak; Eczacı Mektebi, Dişçi Mektebi, Hastabakıcı Mektebi açıldı.

Tıp Fakültesi'nin bu üst düzey eğitimi çok sürmedi. 1911 yılında Trablusgarp Savaşının ardından, Balkan Savaşları (1912-1914), Birinci Dünya Savaşı (1914-1918) ve Kurtuluş Savaşında Tıp Fakültesi öğrencileri ve hocaları yurt savunmasında ve salgınlar ile bulaşıcı hastalıklarla mücadelede görev aldılar.

Balkan Savaşı'nda son sınıf öğrencileri "tabip muavini" unvanı verilerek hocaları ile birlikte askeri görevlere atanınca eğitime son verildi ve okul hastane haline getirildi. Ardından başlayan Birinci Dünya Savaşı sırasında 1915'te öğretim üyeleri ve öğrenciler yeniden askeri birliklere dağıtıldı, okul yaralıların tedavisine ayrıldı. Cepheye giden tıp öğrencilerinin çoğu Çanakkale'de şehit düştü. Bir kısmı Kafkas cephesinde tifüsten öldü. 1916'da sağ kalanlar okula döndü ve öğretim başladı.

Birinci Dünya Savaşı sonunda Mondros Mütarekesi imzalandığında cephelelerden ve talimghahlardan dönen tıp öğrencileri kötü bir sürprizle karşılaştı. Tıp Fakültesi'nin büyük bölümü itilaf devletlerince işgal edilmişti. Tıp öğrencileri bu duruma kayıtsız kalamazdı. Bir çok öğrenci Mudanya yoluyla kaçıp Anadolu'ya geçti ve Milli Mücadele'ye katıldı. İşgal kuvvetleri fakülteyi kapatmak istiyordu. Fakülte Reisi yani dekan Akil Muhtar (Özden) bir denge siyasetine başvurarak 1920 yılında işgal ordusunda görevli 4 Fransız doktoru öğretim kadrosuna aldı, böylece fakülte kapanmaktan kurtuldu.

Mütareke yıllarında dahiliye kliniği hocası Süleyman Numan ile göz kliniği hocası Esat Paşa (Işık) İngilizler tarafından Malta'ya sürüldü.

15 Mayıs 1919 günü İzmir'in işgali üzerine tıp öğrencileri Milli Mücadele'yi destekleme mitinglerini başlattı. Öğrenciler Mustafa

Kemal'in arkasından gitmek ve kurtuluşa hizmet etmek istiyorlardı. Erzurum ve Sivas Kongrelerine katılma kararı aldılar. Tıp öğrencisi Hikmet (Boran), [Orhan Boran'ın babası], Tıp Fakültesi temsilcisi seçilerek Sivas Kongresi'ne gönderildi.

9 Eylül 1922'de İzmir'in kurtarılması üzerine İstanbul'da oluşan coşkulu ortamda Darülfünun Emni (Rektör) Besim Ömer (Akalin) Paşa'nın da desteğiyle Eylül 1922'de Tıp Fakültesi kız öğrenci kabul etmeye başladı.

Cumhuriyet ilan edildiğinde Tıp Fakültesi, Haydarpaşa'da faaliyetini sürdürüyordu. Cumhuriyet'in ilk yıllarında zaman zaman gündeme getirilen İstanbul yakasına taşınma konusu alevlendi. Bazı hocalar Haydarpaşa'daki okul binasının bir kışla gibi olduğunu ileri sürüyorlardı. Şehir merkezine uzaklığı nedeniyle buraya hasta gelmediğini iddia edenler çoğunlukta idi. Uzun ve hararetili tartışmalardan sonra belediyeye bağlı Haseki, Cerrahpaşa ve Vakıf Gureba Hastanelerinin bazı bölümleri fakülteye devredildi ve 1924-1925 ders yılında klinik eğitim bu hastanelerde başladı. Ancak öğrenciler İstanbul'un değişik semtlerindeki hastaneler ile Haydarpaşa arasında gidip gelmekten perişan oluyordu. Bu durumdan hoşnut olmayan belediyenin de şikayeti üzerine 1926 yılında klinik sınıfları yeniden Haydarpaşa'ya döndü.

1923-1932 yılları arasında her alanda gerçekleştirilen devrimlerle ülke genelinde toplumsal bir değişim yaşandı. Darülfünun'un da bu yenileşmeye ayak uydurması bekleniyordu. Ancak kendi içine kapanan Darülfünun bekleneni veremedi. Toplumun gerisinde kaldı. Bir reformun

zamanı gelmişti. 31 Mayıs 1933'te yürürlüğe giren 2252 sayılı kanunla İstanbul Darülfünunu lağvedildi. Yerine İstanbul Üniversitesi kuruldu. Bu kanunun 4. maddesi ile Tıp Fakültesi'ne İstanbul'da bulunan; sağlık bakanlığı, hususi idareler ve belediyeye bağlı hastaneler ile vakıf hastanelerinden yararlanma hakkı verildi. Buna dayanarak Tıp Fakültesi'nin enstitüleri Beyazıt'taki merkez binada toplandı. Klinikler de ; VakıfGureba, Cerrahpaşa, Haseki, Bakırköy ve Şişli Çocuk Hastanelerine dağıtıldı.

Bu sıralarda Almanya'da Nasyonal Sosyalist Parti iktidara gelmiş ve genellikle Musevi asıllı olan pek çok profesörün üniversite ile ilişkisi kesilmişti. Bunların çoğu İstanbul Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde görevlendirildi. 1933-1945 yılları arasında Tıp Fakültesi'nde klinik ve enstitü direktörü olarak çalışan; FriedrichDessauer, Erich Frank, RudolfNissen, SiegfriedOberndorfer, Hugo Braun ve Julius Hirsch gibi alanlarında dünya çapında birer otorite olan Alman hocalar döneminde, araştırma faaliyetleri hızlandı ve fakültede yeni bir atılım gerçekleşti. Alman hocalar kendilerinden sonra görev alan üstün nitelikli Türk hocaların yetişmesinde büyük rol oynadı.

1967 yılında Tıp Fakültesi, İstanbul Tıp Fakültesi ve Cerrahpaşa Tıp Fakültesi olmak üzere ikiye ayrıldı.

Buluşları ile dünya tıp literatürüne geçen, Cemil Topuzlu, Esat Işık, Hasan Reşat Sığındım, tanımladığı hastalığa "Behçet Sendromu" adı verilen Hulusi Behçet ve Muzaffer Aksoy ile yurtiçinde ve yurtdışında başarılı çalışmalar yapan pek çok hekim İstanbul Tıp Fakültesi'nden yetişmiştir.

Ord. Prof. Dr. Erich FRANK
(1884-1957)

Prof. Dr. Arın NAMAL – Prof. Dr. Mehmet Şükrü SEVER

Prof. Dr. Erich Frank 28.06.1884 tarihinde yahudi bir ailede, Albert ve Dorothea Frank'ın oğulları olarak dünyaya geldi (1). Tıp öğrenimine Breslau'da başladı ve orada tamamladı. 1907 yılında Devlet Hekimlik Sınavı'nı başardı. "Ortostatik Albüminüri" başlıklı doktora tezini Wiesbaden Şehir Hastanesi İç Hastalıkları Kliniği Şefi Prof. Dr. Wilhelm Weintraud'un (1866-1920) yanında hazırladı. 1907-1911 yılları arasında yine Weintraud'un yanında uzmanlık eğitimini tamamladı. Prof. Frank meslek hayatının henüz başlangıcında dikkate değer araştırmalar yayınladı. Bunlardan biri, kanda mikro metotla şeker tayini idi. O zamana dek 30-50 ml kan kullanılarak şeker tayini yapılabilirken, bir diğer araştırmacı ile birlikte, önce 12-15 ml ile 35-40 dakika içinde tamamlayabildikleri bir kan şekerini tayin metodunu tarif ettiler. Ardından birkaç damla kanda bu tayini yapabilmeyi başardılar (2,3). Frank, 1911 yılında yüksek tansiyonun tarihine adını yazdıracak bir

araştırma sonucu yayınladı. O zamanlar yüksek tansiyonunun "böbrek sklerozu"na bağlı olduğu düşünülüyordu. Frank, primer böbrek patolojisi ile ilgisi olmayan bir hipertansiyon olgusu saptayarak (4), bu tabloya "Esansiyel Hipertansiyon" adını verdi (5; 6). Günümüzde hipertansiyon ve kontrol altına alınması ile ilgili tarihçelerin girişinde onun adı anılmaktadır.

Frank, İç Hastalıkları Uzmanı olduktan sonra, Breslau Üniversitesi'nde pankreastaki Langerhans adacıklarının şeker hastalığındaki rolünü ilk defa tespit eden Oscar Minkowski (1858-1931)'nin İç Hastalıkları Kliniği'nde çalışmaya başladı. 1913 yılında Doçent, 1918 yılında Profesör ünvanı aldı. Breslau Üniversitesi Tıp Fakültesinde Fizyopatoloji ve Tedavi başlıklı derslerini üstlenmişti (7). Profesör olduğu yıl, 1889 Kattowicz doğumlu ErnaFührich ile evlendi. Bu evlilikten 1919 yılında kızı Sabine, 1925 yılında oğlu Ernst Frank dünyaya gelecekti.

Şekil 1: Soldan itibaren Prof. Dr. med. Erich Frank (Berlin,1884-İstanbul,1957) ve Breslau'dan ülkemize gelmelerini sağladığı klinik çalışanları: Fakültemize 32 yıl hizmet eden Diyet Hemşiresi Elisabeth Wolff (Loslau, 1894-?) ve 1934-1943 yılları arasında görev yapan Biyokimya Uzmanı Dr. med. Kurt Steinitz (Breslau,1907-Petach Tikvah,1966)

Frank, Breslau'daki hizmet yıllarında başından mermi ile yaralanan bir şahısta sık idrara çıkma ve çok su içme isteği görüldüğünü fark etmiş ve radyolojik tetkikle kurşunun hipofiz arka lobunu tahrir

etmesinin bu tabloya yol açtığını saptamıştır. Bu şekilde su metabolizmasını kontrol eden hormonun arka lobda olduğunu anlayarak arka lob ile Talamus arasındaki ilişkiyi belirlemiştir (8). 1910 yılından

itibaren motor ve otonom sinirler ve adale ile ilgili yayınlar da yapmaktaydı. Nitekim Frank, A. Schittenhelm editörlüğünde yayınlanan İç Hastalıkları Ansiklopedisi'nde 1925 yılında kan hastalıklarına için çıkarılan ciltte "HemorajikDiyatezler" başlıklı geniş bir bölüm yazmış, burada literatüre "Esansiyel Trombopeni", "Pseudohemofili" ve "HemorajikKapillertoksikoz" tanımlarını eklemiştir (9; 10).

Frank ve araştırmacı arkadaşları, insülin üzerinde çalışarak, tripanasoma hastalıklarından özellikle Kala-Azar'da kullanılan Guanidin'in bir derivativesi olan Diguanydil- decamethylene'i izole ederek, bu maddenin ilk oral antidiyabetik ilaç olarak kullanılabileceğini düşündüler ve ona Synthalin adını verdiler (11). Bu ilacın yan etkilerini azaltmak için formülü değiştirerek Synthalin B'yi (Dodekamethylendiguanydin) elde ettiler (12). Önce bu ilacın İnsülin'in yerini tutabileceği zannedildi, fakat kısa süre sonra karaciğere toksik etkisi farkedildi. Frank Hoca, Türkiye'deki derslerinde bu ilaç ile ilgili araştırmalarından ötürü uğradığı hayalkırıklığını "Kendi çocuğumu inkar etmek zorunda kaldım!" sözleri ile ifade edecektir (13). Frank'ın diyabet ile ilgili araştırmaları Eli Lilly adlı ilaç firmasının dikkatini çekti ve bu nedenle Amerika Birleşik Devletleri'ne davet edildi. Orada konferanslar vermesinin yanı sıra, çeşitli hastaneleri de ziyaret etti. Hastanelerde gelişmiş diyet mutfaklarının bulunması ve diyet hemşirelerinin görev yapması, dikkatini çekmişti. 1928 yılından itibaren Baş Hekim olarak görev yaptığı 350 yataklı BreslauWenzelHancke Şehir Hastanesi'nde Türkiye'ye davet ettireceği Hemşire Else Wolff'un Diyet Hemşiresi olarak yetişmesini sağlamış ve ona diyet mutfağı kurdurmuştu.

Frank, Hitler iktidara geldikten sonra Memuriyetin Yeniden Düzenlenmesi Kanunu çerçevesinde, Yahudi kökeni nedeni ile görevinden uzaklaştırılmıştır. Tıp tarihi alanındaki yeni araştırmalar, Frank'ın ve bir grup bilim adamının Türkiye'de görev alabilmesi için, Albert Einstein'ın OSE(UniondesSociétés "OSE" PourlaProtection de la SantédesPopulationsJuives)adınaTürkiye Cumhuriyetine mektup yazdığını ortaya koymuştur (14). Fakat Frank, 1933 Türk Üniversite Reformu kararları çerçevesinde Türkiye'de görevlendirilen

yabancı bilim adamlarına ait ilk göç kafilesinin içinde yer alan isimlerden değildir. 1934 yılı Ağustos ayında ailesi ile birlikte İstanbul'a gelmiş, önce Ankara'daki Numune Hastanesi'nin İç Hastalıkları Kliniği Şefliğine atanması düşünülmüşken İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin Gureba Hastanesi'nde bulunan 70 yataklı II. Dahiliye Kliniği Direktörlüğü'ne atanmış, 1 Eylül 1934 yılında bu göreve başlamıştır. Frank, ortam koşullarını hiç yadırgamamış, hatta geniş koridorlu, koşulları yüksek tavanlı, klinikleri bir bahçe etrafında yer alan, bu nedenle koşulların bol ışık aldığı bu hastaneyi beğenmiş, 23 yıl boyunca burada şevk ile çalışmıştır. Zamanında, büyük bir ihtiyacı karşılamak üzere bir oditoryum inşa edilmiş ve Profesörler Kurulu kararı ile buna Frank Dershanesi adı verilmiştir.

Frank, Türkiye'ye gelmeden önce, zamanın Eğitim Bakanı Hikmet Bayur'a, kendi yanında bir diyet hemşiresi ve biyokimya uzmanı hekim görevlendirmek istediğini duyurmuş ve bu isteğini kabul ettirmiştir. Bu isimler BreslauWenzel-Hancke Şehir Hastanesi'nde birlikte çalıştığı Dr. Kurt Steinitz ve diyet hemşiresi olarak hastanede kliniğinde çalışan ElisabethWolff'dur (Bkz. Şekil 1). Frank, II. Dahiliye Kliniği'nde bilimsel anlayışla çalışan diyet mutfağı ve diyet koşulu kurdurarak, tüberküloz hastalarının ayrı yatırımlarını, bir İnfeksiyon Hastalıkları Servisi'nin kurulmasını ve o zamanlar, kliniklerde tek kişilik hasta odaları anlayışı yokken, bunun gerekliliğini savunarak, ülkemiz İç Hastalıkları klinikleri için yenilikler getirmiş oldu. Frank'ın yönettiği klinikte Fakültemize 32 yıl hizmet eden diyet hemşiresi ElisabethWolff (15), 1942 yılında Frank'ın önsözü ile "Pratik Diyetetik. Muhtelif Hastalıkları Perhizle Tedavi Usulleri" adlı alanında öncü kitabı yayınlamıştır. Kliniğinde Dr. Kurt Steinitz'e kurdurduğu biyokimya laboratuvarında zamanın ileri tahlil yöntemleri uygulanmıştır. Stenitz'in yazdığı ve 1942 yılında yayınlanan "Klinik Laboratuvar Usulleri" adlı eser, bu laboratuvarın ileri düzeyde faaliyet gösterdiğine açık bir kanıttır. Frank'ın kliniğinde 1939 yılında transfüzyonlarda saklanmış banka kanının kullanılmaya başlanmış olması, Türkiye için çok önemli bir yeniliktir (16). Frank, İç Hastalıkları alanında dünyadaki gelişmeleri hevesle izliyor, yenilikleri kliniğine taşımak için aynı hevesle

çalışıyordu. Dünyada 1950 yılında böbrek biyopsisi standart bir tanı yöntemi haline getirilince, onun kliniğinde de uygulanmaya başlandı. Frank, iç hastalıkları alanında dalların oluşması için, asistanlarını farklı alanlarda yoğunlaştırdı. Kalp hastalıklarının tanılanmasında EKG'den en iyi şekilde yararlanılması üzerinde özellikle durdu. Bu konuda yüzeysel bilgilerle çalışılmaktayken, yetkin uzmanlar yetiştirdi. Frank'ın asistanlarından Dr. Bedi Beler'e göre, kanserde ilk modern kemoterapi de, Amerika Birleşik Devletleri'nde henüz kliniklere giren bir ilaç getirilerek Frank'ın Kliniği'nde uygulanmıştır (17).

Frank'ın kliniğinde gerçekleştirdiği yeniliklerin en önemlilerinden birisi, daha sonra alanın ünlü profesörleri olacak asistanları Dr. Remzi Özcan ve Dr. Nejat Harmancı'yı teşvik etmesiyle kalp kateterizasyonunun yapılmaya başlanmasıdır. Daha sonra Dr. Ali Ekmekçi de bu ekibe katılmıştır. Frank'ın Kliniği, hastalara parasız bakılan bir Vakıf Hastanesi'nde olduğundan, buraya Anadolu'nun ücra köşelerinden, yolu olmayan köylerinden hastalar geliyordu. Klinikte hem eğitim, hem de araştırma için en uygun vak'aları bulabiliyordu. Frank, bu elverişli şartlarda "kronik nefrit"li ve "nefroz"lu çok sayıda hastayı inceleyerek, 1941 yılında tanı ve tedavide en modern yöntemleri tanımladığı "Dahili Böbrek Hastalıkları Kliniği" adlı eserini yayınladı. 1949 yılında "Karbonhidrat Metabolizması" adlı eseri, hem Türkçe, hem de İsviçre'de Almanca olarak (Pathologies des Kohlenhydratstoffwechsels) yayınladı. İsviçre'de yayınlanan eserde yazar Frank'ın adı altında "İstanbul Üniversitesi II. Dahiliye Kliniği Direktörü" yazıyordu.

Asistanı ve halefi Prof. Dr. Arif İsmet Çetingil, Frank'ın kliniğindeki enteresan vak'alara büyük ilgi gösterdiğini, her birini hevesle takip ettiğini, yüksek zekası ve bilgisi dolayısıyla en karışık vak'aları aydınlatarak hem talebelerin he de genç asistanların sevgi ve saygısını kazandığını anlatmıştır (18). Nitekim dersleri hem öğrenciler, hem de pek çok uzmanlık alanından hekimler için büyük bir çekim oluşturuyordu. Bu dersler kliniğinde görevli Dr. Rosa Rössler tarafından steno ile kaydedildi ve düzenlendi, Türkçeye çevirildi ve "Ord. Prof. Dr. Erich Frank'ın İç Hastalıkları Klinik Dersleri" adıyla

dört cilt olarak yayınlandı (19, 20, 21, 22). Frank, 1951 yılında Almanca, İngilizce ve Fransızca makaleler yayınlanan "Istanbul Contribution to Clinical Science/Istanbul Beitrage zur Klinischen Wissenschaft/Contributions d'Istanbul a la Science Clinique" adı ile dünya ilgi gören, Türkiye'de iç hastalıkları alanında çağdaş düzeyde araştırmaların yürütülmekte olduğunu dünyaya duyuran dergiyi yayınlamaya başladı.

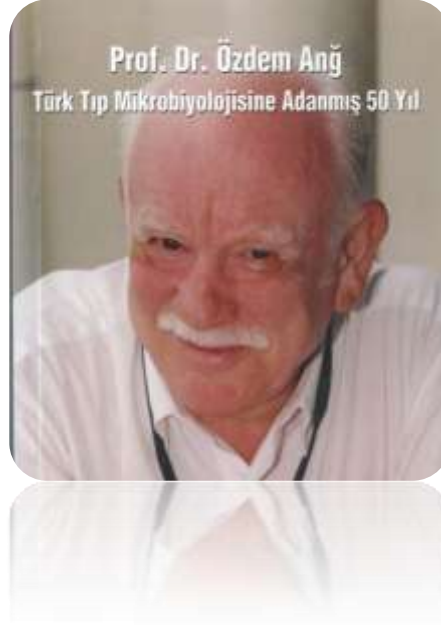
Hitler iktidarı devrildikten sonra Almanya'da Tıp Akademisi Üyeliği'ne seçilip Altın Büyük Haç Liyakat Nişanı ile onurlandırılarak göreve geri davet edildiğinde, reddediş nedenini şöyle açıklamıştır: "Yurdumdan atılmış olmanın acı şaşkınlığına uğradığım günlerde bana yalnız ve yalnız Türkiye kollarını açarak bağrına bastı. Burası benim vatanımdır, ayrılp nimetlerine küfranda bulunamam." (23) Frank, Türkiye'de geçirdiği 23 yıl boyunca Taksim Bahçesi karşısındaki Cumhuriyet Apartmanı'nda kiraladığı dairede yaşamış, yazları birkaç ay için Rumeli Hisarı'nda, Robert Kolej hocalarının evlerinde kalmış, fakat ülke dışına hiç çıkmamıştır.

13 Şubat 1957 tarihinde karaciğer koması neticesinde ölen Frank, çok sevdiği Boğaziçi'nin tepelerinde Aşiyân Mezarlığı'nda toprağa verilmiştir. İstanbul Tıp Fakültesi, 24 yıl hizmet veren bu seçkin Hoca'nın mezarına "Nur İçinde Yat Erich Frank (1884-1957) Türk Tıbbının Minnet ve Şükranlarıyla" cümlelerini yazarak vefa duygusunun değerli bir örneğini vermiştir.

Kızı Sabine Frank Gahagan, "My Father" başlıklı yazısında, babasının vasiyeti üzerine topraklarımıza gömülmesi hakkında "Babamın kendisini o kadar zengin bir şekilde gerçekleştirebildiği, gerçekten ait olduğu ülkede kalması en doğrusudur" demiştir (24). Adı tıbbi ilerletenler içinde yer alan, yetiştirdiği binlerce hekimin ve sayısız hastanın minnettarlık duyduğu Frank'ın adı, Türk-Alman bilimsel ilişkilerini güçlendirmek üzere 1984 yılında Münih Üniversitesi'nde kurulan "Erich Frank Gesellschaft für die türkisch-deutschen medizinischen Beziehungene.V." ile de yaşatılmaktadır.

KAYNAKLAR

- 1- Strauss, H.A.; Röder, W.: *International Biographical Dictionary of Central European Emigrés 1933-1945. Volume II/Part 2: L-Z. The Arts, Sciences, and Literature.* München, New York u. a 1983, p. 315.
- 2- Möckel, K.; Frank E.: 1910. *Eine einfaches Verfahren der Blutzuckerbestimmung.* *Zeitschrift für Physiologische Chemie* 1910; 65: 323-330.
- 3- Möckel, K.; Frank, E.: *Eine einfaches Verfahren zur Blutzuckerbestimmung.* *Zeitschrift für Physiologische Chemie* 1910; 69: 85-87.
- 4- Frank, E.: *Bestehen Beziehungen zwischen chromaffinem System und der chronischen Hypertonie des Menschen?* *Deutsches Archiv für klinische Medizin* 1911; Bd.103: 397-412.
- 5- Frank, E.: *Über die Beziehungen zwischen Niere, Nebenniere und hohem Blutdruck in der menschlichen Pathologie.* *Berliner Klinische Wochenschrift* 1911; 14: 1-11.
- 6- Chrysant, S.G.: *Current status of aggressive blood pressure control.* *World Journal of Cardiology* 2011; (3) 3: 65-71.
- 7- Ebert, A.D.: *Jüdische Hochschullehrer an preussischen Universitäten (1870-1924) Eine quantitative Untersuchung mit biographischen Skizzen.* Frankfurt am Main 2008, p. 481 p. 480-483.
- 8- Frank, E.: *Über die Beziehungen der Hypophyse zum diabetes insipidus.* *Berliner Klinische Wochenschrift* 1912; 9: 1-15. Frank E *Diabetes insipidus und Infundibularregion.* *Klinische Wochenschrift* 1924; 3 (20): 895-897.
- 9- Nissen, R.: *Helle Blätter Dunkle Blätter. Erinnerung eines Chirurgen.* Stuttgart 1969, p. 214.
- 10- Frank, E.: *Die hämorrhagischen Diathesen.* in Schittenhelm A *Enzyklopädie der inneren Medizin (Special Part 10): Handbuch der Krankheiten des Blutes und der blutbildenden Organe Vol 2.* Berlin 1925, p. 280-472.
- 11- Frank, E.: *Übereine synthetische Substanz (Synthalin) mit insulinartiger Wirkung.* *Naturwissenschaften* (1927) H. 15, p. 213-215.
- 12- Frank, E.; Nothmann, M.; Wagner, A.: *Über die experimentelle und klinische Wirkung des dodekamethylendiguanids (Synthalin B).* *Klinische Wochenschrift* 7 (1928) H. 42, p. 1996-2000.
- 13- Bilhan, N.: *Frank Hoca. Diabet-Türk Diabetikler Cemiyeti Mecmuası* 1962; (1) 4: 16.
- 14- Sever, M.; Namal, A.; Eknayan, G.: *Erich Frank (1884-1957): Unsung Pioneer in Nephrology.* *Am J Kidney Dis.* 58 (2011) H. 4, p. 654-65.
- 15- Namal, A.: *Eine deutsche Vorreiterin in der türkischen Diätetik: Diätchwester Elisabeth Wolff.* *Zeitschrift für Naturwissenschaft Technik und Medizin* 2004; 12: 161-181.
- 16- Steinitz, K.: *Saklanmış kan ile transfüzyon servisi.* *Tıp Fakültesi Mecmuası* (1940) H. 11, p-1415-1419.
- 17- Beler, B.: *Kanser tedavisinde kemoterapi. Vakıf Gureba Hastanesi'nde Kemoterapi'nin Tarihi.* *Bezm-i Âlem Valide Sultan Vakıf Gureba Hastanesi 1982 Yıllık Bülteni.* İstanbul 1983, p.149.
- 18- Çetingil, A.İ.: *Prof. E. Frank'ın Biyografisi.* *Bezm-i Alem Valide Sultan Vakıf Gureba Hastanesi 1983 Yıllık Bülteni.* İstanbul 1984, p. 128-129.
- 19- Frank, E.: *Ord. Prof. Dr. Erich Frank'ın İç Hastalıkları Klinik Dersleri I.* Çev: R. Rössler. İstanbul 1951.
- 20- Frank, E.: *Ord. Prof. Dr. Erich Frank'ın İç Hastalıkları Klinik Dersleri II.* Çev.: R. Rössler. İstanbul 1952.
- 21- Frank, E.: *Ord. Prof. Dr. Erich Frank'ın İç Hastalıkları Klinik Dersleri III.* Çev.: Bilhan, N.; Berker, F. İstanbul 1954.
- 22- Frank, E.: *Ord. Prof. Dr. Erich Frank'ın İç Hastalıkları Klinik Dersleri III.* Çev.: Başşipahioğlu, E.; Uzbek, Z. İstanbul 1956.
- 23- Aral, O.: *Frank'ı nasıl tanıdım ve sevdim? Ulutin, O. (Ed.) Ord. Prof. Dr. Erich Frank'ın Dünya Tıbbındaki Yeri ve Türk Tıbbına Katkıları.* İstanbul 2007, p. 107-110.
- 24- Frank, S.: *My Father. New İstanbul Contribution to Clinical Science* 1964; (7) 1-2: 17.

Prof. Dr. ÖZDEM ANĞ'IN ÖZGEÇMİŞİ

Prof. Dr. Özdem ANĞ, 13 Aralık 1933 günü İzmir'de doğmuş, lise öğrenimini Eskişehir'de tamamlayarak 1950 Haziran döneminde Fen kolundan pekiyi dereceyle mezun olmuştur. Aynı yıl İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne girmiş ve 30 Nisan 1955'de Fakülteyi bitirmiştir. Haziran 1956 – Kasım 1957 arasında yedeksubaylık görevini tamamlamış, 30 Kasım 1957 günü İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji ve Salgınlar Bilgisi enstitüsü'ne asistan olarak atanmıştır. Mayıs 1958'de devlet dil sınavını vermiştir. 2 Aralık 1959'da "Akut Konjunktivit Amilleri ve Antibiyotiklere Mukavemetleri" konusunda hazırladığı tez ile girdiği sınav sonucunda Bakterioloji

Mütehassısı (uzmanı) ünvanını almıştır. Ekim 1960 – Temmuz 1961'de İngiliz Kültür Heyeti'nin bir bursunu kazanarak Profesörler Kurulu kararı ile 10 ay süreyle Londra'da mesleki çalışmalarda bulunmuştur. Bunun ilk üç ayında "Hammersmith Postgraduate Medical School" Bakterioloji Bölümü'nde (Başkan: Dr. A. Da. McRahe) viroloji ile ilgili konularda çalışmıştır. 1961

Ağustos ayında yurda dönerek uzman asistan olarak görevine devam etmiştir. 1964'te

"İmmunAderans Reaksiyonu" isimli tezi ile girdiği doçentlik sınavı kademelerini aynı yıl içinde tamamlayarak 16 Kasım 1964'te doçent ünvanını almış, Haziran 1965'te Mikrobiyoloji ve Salgınlar Bilgisi Kürsüsünde kadrolu doçentliğine atanmıştır. Temmuz – Aralık 1967'de altı ay süreyle Hür Berlin Üniversitesi'nden aldığı bursla aynı üniversitenin Hijyen ve Tıbbi Mikrobiyoloji Kürsüsü'nde araştırma yapmış, bu süre içinde daha önce İstanbul'da Almanca öğrenmek amacıyla başarıyla tamamladığı Goethe Enstitüsü'nün beş kursuna ek olarak Berlin'de de aynı Enstitü'ye devam etmiştir. Kasım 1969'da Kürsü Profesörü tarafından Profesörlüğe yükseltilmesi önerilmiş, gerekli işlemlerin tamamlanmasından sonra Şubat 1970'de Üniversite Profesörlüğüne yükseltilecek olarak atanmıştır. Mayıs – Ağustos 1970'de Amerika Birleşik Devletleri ve Batı Almanya'da, Temmuz – Eylül 1980'de Batı Almanya'da bilimsel incelemelerde bulunmuştur. 1970'li yılların ortalarında, önce Fakülte Kurulu'ndaki seçimi kazanarak Senato üyesi olmuş ve

daha sonra İstanbul Tıp Fakültesi'ne bağlanan FlorenceNightingale Hemşirelik Yüksekokulu Müdürü olarak 1981 yılına kadar İstanbul Üniversitesi Senatosu'nda üye olarak görev yapmıştır. Yeni üniversite yasası uyarınca “ Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı” olarak adlandırılan kuruluştaki öğretim üyesi olarak görevini sürdüren Özdem Anğ, Anabilim dalı içinde oluşan bilim dallarından Bakterioloji Bilim Dalı'nın Başkanı olmuştur. Prof. Dr. Özdem Anğ 1992 yılında Anabilim Dalı Başkanlığına seçilmiş ve bu görevini emekli olduğu güne kadar sürdürmüştür. 1993 yılı sonunda Rektör Prof. Dr. Bülent Berkarda tarafından İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcılığı görevine atanmıştır. Prof. Dr. Özdem Anğ 1996-2000 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Deneysel Tıp Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünü yapmıştır. Prof. Dr. Anğ İstanbul Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi'nde Mikrobiyoloji Kürsüsü'nün Kurucu Başkanı olarak görev yapmış ve bu süre içinde beş doktora yaptırarak bugün ülkemizde ağız mikrobiyolojisi alanından önemli bilimsel gelişmeleri gerçekleştiren akademisyenlerin öncüsü olarak ülkemizde ağız mikrobiyolojisinin kuruluşunda rol oynamıştır. 13 Aralık 2000 günü, İstanbul Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim

Dalı'nda 43 yıl 13 gün hizmet verdikten sonra emekli olmuştur.

Prof. Dr. Özdem Anğ Şubat 1971'de Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti Genel Kurulunca Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmiş ve Genel Sekreter olarak görev yapmaya başlamıştır. 1986 yılında da halen yürütmekte olduğu dernek başkanlığına seçilmiştir.

30 Kasım 2007 günü mikrobiyolojide 50 hizmet yılını tamamlamış olan ve yayımlanmış 331 makalesi, kitaplarda yazdığı bölümler, kitap çevirileri bulunan ve çeviri editörlüğü yapmış olan Prof. Dr. Özdem Anğ'ın başlıca çalışma ve ilgi alanları 1958 yılından başlayarak bakterilerde antibiyotik direnci, hastane infeksiyonları, deneysel infeksiyonlar ve salmonella epidemiyolojisidir. Ülkemizde insandan ilk *Listeria monocytogenes*, *Nocardia asteroides*, *Cryptococcus neoformans*, *Mycobacterium gordonae* suşlarının izolasyonu Prof. Anğ tarafından gerçekleştirilmiş, ilk kez Anğ ve arkadaşları tarafından izole edilen bir *Salmonella* serotipi *Salmonella* İstanbul olarak adlandırılmıştır.

Prof. Anğ halen Maltepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Mikrobiyoloji dersleri vermektedir.

FAKÜLTEMİN 185. YILINDA YAŞADIĞIM 50 YIL

İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi'nin 185 inci yılı nedeniyle “ İstanbul Tıp Fakültesi Bülteni”nde yayımlanmak üzere bir makale hazırlamam istendiğinde hiç düşünmeden kabul ettim ; çünkü bu 185 yılın 50 yılını (1950-2000) Fakültem ile birlikte yaşamış olmam nedeniyle onurlanmış bir hekim öğretim üyesi olarak böyle bir yazı yazmakta zorlanmayacağımı düşündüm.

İstanbul Üniversitesinin 1453 yılında İstanbul'un atalarımız tarafından fethi ile birlikte kurulduğu kabul ediliyor. Bazı araştırmacılar Fakültemizin kuruluşunu da 1470 yılına kadar götürmüşlerdir (Fatih Külliyesi bünyesindeki Darüşşifa) ; Fatih Darüşşifası'nda 1800 lerin sonuna dek hastalara bakılmış , tıp eğitimi sürdürülmüştür. Diğer taraftan 14 Mart 1827 tarihinde öğretime açılan “ Tıbhane-i Amire ve Cerrahane-i Amire “, bugünkü

İstanbul Tıp Fakültesinin 185 yıl önceki adıdır. Bildiğimiz gibi, 14 Mart gününü yurdumuzda Tıp Bayramı olarak kutlamaktayız. Darülfünun-u Osmani 'nin bir şubesi olan Mektebi-i Tıbbiye , 1908 yılında “ Tıp Fakültesi “ olarak başladığı öğretime 1933 Üniversite Reformuna kadar devam etmiş ve 18 Kasım 1933'de Atatürk'ün Üniversite reformu uyarınca İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretime açılmıştır ;bu tarihten 25 gün sonra ben dünyaya gelmişim.

Liseden üstün başarıyla mezun olup hekim olmak amacıyla Tıp Fakültesi'nde okumak üzere 1950 yılının güz döneminde Fen Fakültesi'nin FKB sınıfına kaydımı yaptırarak öğrenimime başladığımda tıp, dişhekimliği ve eczacılık öğrencilerine (hepsi birlikte) Fen Fakültesi'nin büyük dersanesinde (bugünkü Ord. Prof. Dr .Cemil Bilsel Konferans Salonu) ders

veren çok değerli öğretim üyeleri arasında 1933 sonbaharında Avrupa'dan kaçarak yurdumuza gelmiş olup tüm dünyaca tanınan yabancı (çoğu Alman) üniversite hocaları da vardı. 1951 Mayıs sonuna kadar fizik, kimya, botanik ve zooloji derslerine devam ettim. Fizik dersi, yıllar sonra ilk defa bir Türk öğretim üyesi tarafından verilirken, kimya derslerini Alman hoca veriyor ve Türkçeye anında çevirisi yapılıyordu. Botanik ve zooloji dersleri de Almanya'dan (Hitler rejiminden) kaçmış profesörler (Prof. Heilbronn ve Prof. Kosswig) tarafından okutuluyordu. Öğrenimimin ikinci yılında Tıp Fakültesi'ne kayıt yaptırarak 3 yarıyıl (sömestre) boyunca anatomi, histoloji, fizyoloji ve biyokimya derslerine devam etikten sonra Şubat 1953'de bu derslerin sınavlarına girdik. Bu sınavların zorluğunu iki yıl boyunca işitmiştik; çünkü hem dersler çok zordu hem de dört dersten her hangi birisinin sınavını başaramayan öğrenci Mart'da başlayan 1953 bahar dönemine devam edemiyor ve bunun sonucunda mezuniyet süresi zorunlu uzuyordu. Sınavları başaranlar üç yarıyıl sürecek olan mikrobiyoloji, fizyopatoloji derslerinin yanısıra dahiliye, cerrahi ve kadın doğum derslerine devam etmeye başlıyorlar ve Fakültemizin Çapa (Aşağı Gureba Hastanesi'nin bir bölümü dahil), Cerrahpaşa (Haseki Hastanesi'nin bir bölümü) dahil ve Beyazıt'daki yerleşkelerinde dersler yapılıyordu. Oysa önceki üç yarıyılın derslerine Fakültemizin Beyazıt yerleşkesinde devam etmiştik; örneğin fizyoloji ve biyokimya bugünkü Rektörlük binasındaki dersanelerde, anatomi ve histoloji ise "Morfoloji Binası" olarak adlandırılan bugünkü Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin bulunduğu binadaki dersanelerde okutuluyordu. Yukarıda sözettiğim derslerin sınavları (mikrobiyoloji hariç) sözlü olarak yapılıyor ve farklı öğretim üyeleri (hocalar) farklı öğrencileri sınavıyorlardı (imtihan ediyorlardı). Bu sınavlarda kişisel nedenlerden ileri gelen ve haksız olduğuna tanık olduğum kalmalar ve geçmeleri hiç unutmadım ve öğretim üyesi olup öğrencilere ya da doçentlik aşamasındaki uzmanlara sınavlarını sözlü yapmak durumunda kaldığımda, haksızlık yapmamak için tüm çabamı, dikkatimi harcadım. Burada, ben emekli olmadan önce yerleşmiş olan bugünkü sınav sisteminin de (çoktan seçmeli, test usulü) yanlış olduğuna inandığımı belirtmek isterim. 60 (hatta bazı zamanlarda bazı Tıp Fakültelerinde 50) geçer notun hekim olmak için yeterli olmadığına inanıyorum. Ben öğrenci iken uygulanan "mikrobiyoloji" sınavı bence en adil olanıydı; bu sınavda basit bir pratik sınavının

yanısıra asıl sınav yazılı ve sözlü olarak iki bölüm halinde yapılıyor, yazılıda uzun cevaplandırılacak olan 10 kadar soru sorularak cevaplar değerlendiriliyordu. 100 üzerinden ancak 60 alanlar geçiyor ve orta almayı garantiliyor ve bunlardan notlarını yükseltmek isteyenler (iyi veya pekiyi almak isteyenler) Enstitü'de (şimdiki Anabilim Dalı) görevli 3 öğretim üyesinin (1 Ordinaryüs Profesör, 1 Profesör, 1 Doçent) birlikte soru sorup cevapları değerlendirdikleri bir sözlü sınava alınıyorlardı.

Patoloji, adli tıp ve klinik derslerine devam ettiğimiz beşinci yılın ardından fakültedeki son yılımız (6. sınıf) stajlara ayrılmıştı. İkişer ay süren 3 büyük stajın (dahiliye, cerrahi ve kadın-doğum) ve 15'er günlük küçük stajların (çocuk sağlığı ve hastalıkları ve diğerleri) her birinin son gününde sınavlar yine sözlü olarak yapılıyor ve sınav sonuçları taşıdığımız "öğrenci karnesi"ne anında yazılıyordu. Sonunda kişisel nedenlerle yapmadığım bir küçük staj nedeniyle 15 günlük gecikmeyle 30 Nisan 1956 günü psikiyatri sınavımı vererek "Tıp Fakültesi mezunu doktor (hekim)" olmuştum. 1956 Haziran ve 30 Kasım 1957 tarihleri arasında tabip yedek subay olarak askerlik görevimi yaptım ve terhis olduğum gün İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi "Mikrobiyoloji ve Salgınlar Bilgisi Enstitüsü" asistan kadrosuna atamam yapıldı. 1959 Aralık ayı başında uzman, 1964 sonbaharında doçent oldum. Doçentliğe yükselmemde lisan sınavı benim için hiç de güç olmamıştı; nedenine değinmek isterim. Ben Eskişehir'in tek lisesinde (1950 öncesinden söz ediyorum) okumuştum. Lisedeki dört İngilizce öğretmenin her biri çok çok iyi öğreticilerdi. Altı yıl boyunca bu öğretmenlerin ikisi benim hocam oldular ve onlardan öğrendiklerimle Mayıs 1958'de, kolej mezunları dışındakiler için çok zor olan "Devlet Lisan Sınavı"nı (İngilizce ve Türkçe gazete makalelerinin karşılıklı çevirisi) başardım ve memuriyette bir derece yükseltildim. Bugün acaba Anadolu'daki liselerin mezunları böyle bir başarı kazanabiliyorlar mı?

Doçentlik sınavının ikinci aşaması, en az iki yıl emekle hazırlanmış bir çalışmanın (doçentlik tezi) kabul edilmemesi olasılığı nedeniyle (yeniden sonucu belirsiz olarak en az iki yıl çalışma!) çok önemlidir. Sınavın üçüncü aşamasında çeşitli üniversitelerden 5 Profesör tarafından sözlü sınav ve uygulamalı sınav yapılıyordu. Bu sınavı başarmak için bilgimizin doruk noktasında olması gerekiyordu. Son olarak, adayın

önceden hazırladığı beş ders konusundan biri jüri tarafından seçiliyor ve 50 dakika süreli bir “ deneme dersi “ jüri üyelerine ve öğrencilere anlatılıyordu. Tüm bu aşamaların her birinde geçmek ve kalmak olasıydı; örneğin , deneme dersini erken ya da geç bitirmek de bir yıl beklemeyle sonuçlanıyordu . Aşamaların tümünde başarılı olup da Doçent ünvanı alan kişinin , Fakülte Kurulu’ndaki Profesör öğretim üyeleri (o zamanlar Fakülte Kurulu’nda şimdiki gibi üç Profesör değil, Fakülte’nin tüm Profesörleri yer alıyordu.) tarafından kabul edilirse , bir doçent kadrosuna ataması yapılıyor ve aday o zaman artık “ Öğretim Üyesi” oluyordu.

Benim için öğretim üyeliği çok anlamlı, çok değerliydi. Öğrenciliğimden başlayarak tek hedefim öğretim üyesi olmaktı. Öğretim üyeliğini hiçbir zaman bir meslek olarak görmedim; aksine benim için , bir yaşam biçimiydi ; bilimi, okumayı, yazmayı, öğrenmeyi ve öğretmeyi, araştırmayı sevmek ve merak etmeyi gerektiriyordu. Öğretim üyesi olarak gençlere de bunları aşılamaı en önemli görev saydım daima; onlara yol göstermeye, önlerini açmaya, çalışmayı sevdirmeye, öğretmeye gayret ettim. Bilgi kadar önemli olanın hayatta bir duruş olduğuna inandığım için gençlere bu anlamda da rol model olmayı önemsedim. Öğretim üyeliğine genel bakışımı oluşturan fikirlerimle bağdaşır biçimde daima, öğretim üyelerinin yönetimde de sorumluluk almaları gerektiğini düşündüm ; bunu yaşamımda da uyguladım , fakülte ve üniversite yönetiminde genç bir öğretim üyesi olduğumdan itibaren çeşitli görevler aldım. Ancak bu görevlerim hiçbir zaman akademik kimliğimden, çalışmalarımdan daha önemli olmadı benim için. Bu geçici görevlerin verdiği yetkilerin sınırlarını aşmadım ve her zaman olumlu anlamda kurumun bütünü için kullanmayı ilke edindim.

İstanbul Tıp Fakültesi’nde daima çok önemli hocalar görev yaptı. Çok sayıda değerli hekim, uzman, bilim adamı yetişti. Başta 1967’de Fakültemizin Cerrahpaşa yerleşkesinde görevli öğretim üyelerimizin aramızdan ayrılarak kurdukları (her öğretim üyesine resmen soruldu; isteyenler kuruluşunu yazımın başında anlattığım ve 1933 ‘den beri sadece Tıp Fakültesi olarak anılan Fakülte’de kalarak İstanbul Tıp Fakültesi’ni oluşturduklar) İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi olmak üzere bir çok başka Tıp Fakültesi’nin kurucuları olarak

Fakültemiz mezunları görev yapmışlar, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi’nin kuruluşu için de Fakültemiz görevlendirilmiştir. Fakültemiz klinik binalarının tamamlanmasında ve yapımlarında, her türlü malzeme v.b alımlarında o yıllardaki dekanlarımızın tam yetkilendirdikleri ve bir üyesi olduğum “ Planlama Komisyonu “ , Fakültemiz için başarılı çalışmalar yapmıştır. Bu anlattıklarımın gerçekleştiği bir Tıp Fakültesi’nin mensubu olmakla her zaman övündüm . Türkiye için her alanda önemli, söz sahibi, güçlü bir etkinliği olan yurdumuzun en eski ve en büyük Tıp Fakültesinin öğrencisi ve öğretim üyesi olarak onun bir parçası olmak bir onur olmuştur benim için daima. İşimi, üniversitemi ve fakültemi hep çok sevdim. Gerçek sevginin çok çalışmayı ve çok ilgili olmayı ,yani emek harcamayı gerektirdiğine inanırım. Gerçekten sevmek demek , benim için , sevilen nesneyi gerçekçi olarak değerlendirmektir aynı zamanda; olumlu ya da olumsuz yanlarını görmek , bilmektir. Ne geçmiş yanlışsızdı ama ne de bugün her şey mükemmel diyebiliriz. Üniversitenin YÖK öncesi dönemlerinin, bazı olumsuzluklara karşın daha demokratik , daha katılımcı olduğuna inanan biri olarak en önemli değişikliklerin YÖK’le birlikte yaşanmış olduğunu düşünüyorum.

Eleştirel olmak , değişime açık olmak , eleştiriye açık olmak ilerlemenin gerekleri olup bilim insanlarının da başlıca özelliği olmalıdır elbette ; ancak dikkat edilmesi gereken husus , yıkıcı eleştirilerin, eleştireyim derken geçmişi ve tüm başarıları görmezden gelmenin , yok saymanın ve her şey şu an başlıyor hissini yaratmanın kurumsallaşmanın önündeki en büyük engel olduğudur . Kurumsallaşmak , düzeltmek için tüm olumsuzluklarını görebilmeyi başardığımız bir geçmiş ve o geçmişin o günkü koşullardaki başarılarını unutmamak, unutturmamak ve böylece kurumun tarihselliğini diri tutmakla olanaklıdır. Bu bağlamda , bana kalırsa , eleştiri yaparken bu fakültenin 185 yıl boyunca , özellikle 1933 ‘den başlayarak ülkemizin en iyi hekimlerini yetiştirmiş olduğu gerçeğini görmeyenler ya da unutanlar ve değiştirmeyi , değişimi iyiye giden yolda bir araç olmaktan çıkarıp bir amaç haline getirmekle bu kavramın içini boşaltanlar ve doğal olarak özellikle Fakültemizin mezunları olanlar kendilerini de inkar etmiş olurlar.

İSTANBUL TIP FAKÜLTESİNDE BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YOL HARİTASI

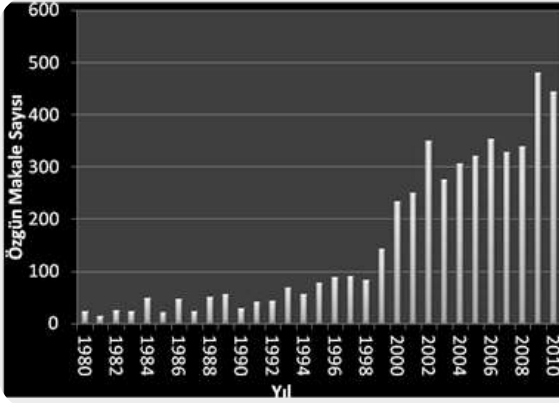
*Doç. Dr. Muhammet BEKTAS,
İ.Ü. İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ
Biyofizik Öğretim Üyesi
muhbektas@hotmail.com*

Ülkemizde mevcut durumda 82 tıp fakültesi bulunmaktadır (ÖSYM, 2011). Bunlar içerisinde en eskisi İstanbul Üniversitesi (İÜ)-İstanbul Tıp Fakültesi (İTF)'dir. Üniversite Reformu ile 1933 yılında bugünkü İstanbul Tıp Fakültesi ismini almıştır (Namal FA, 2012). İTF 1981'de yürürlüğe giren 2547 sayılı Yüksek Öğrenim Kanunu'na (YÖK) göre anabilim ve bilim dalları şeklinde yeniden organize olmuştur. Kanunda fakülteler, "yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan; kendisine birimler bağlanabilen yükseköğretim kurumları" olarak tanımlanır. Tıp fakülteleri eğitim-öğretim ve bilimsel araştırma faaliyetlerini yürütmek ve topluma nitelikli sağlık hizmeti sunmakla yükümlüdür. Fakültemiz ülkemize eğitim ve tıbbi hizmetin yanı sıra bilimsel araştırma alanında da önemli katkıda bulunmuş ve bulunmaktadır. Bu yazıda ana tema İTF'nin araştırma ile ilgili verilerini değerlendirerek uluslararası bilime katkısını ortaya koymak ve daha ileriye nasıl gidilebilirliği irdelemektir.

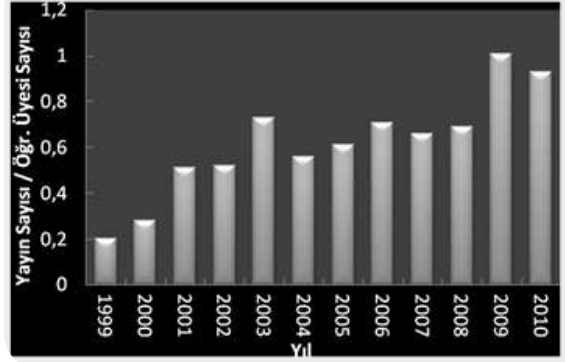
Son 30 yılda İTF adresli yaklaşık 5.000 civarında özgün makale üretilmiştir. Bu sayı İÜ'nün aynı dönemdeki toplam makale sayısının %30 düzeyindedir. İTF'nin 1980 yılında 20 civarında olan özgün makale sayısının 2010 yılında 400 seviyelerine yükseldiği görülmektedir (Şekil 1). Bu zaman diliminde en çok yayın Dahili Tıp Bilimlerinde üretilirken, bunu Cerrahi ve Temel Tıp Bilimlerinin izlediği bilinmektedir. Özgün makalelerin %5.0'inin yerli dergilerde, %95'inin ise yurtdışı dergilerde yayınlandığı görüldü. Çalışmaların %25'i çok merkezli, farklı disiplinlerin katılımı ile

gerçekleştirilmiştir. İlk yazar ismi İTF olan makale oranı %85 civarındadır. Bu sürede öğretim üyesi başına düşen özgün makale sayısının yılda 0.2'den 1.0 düzeyine ulaştığı (Şekil 2), yayımlara yapılan atıf sayısı 30.000, ortalama etki değerinin 6.0 düzeyinde seyrettiği bilinmektedir. Bu makalelerden bir tanesi 1.000'in, beş tanesi 500'ün, 125 tanesi ise 100'ün üzerinde atıf almış durumdadır. İTF'de 2000 yılında 440 olan öğretim üyesi sayısı 2010'da 473, 2012 yılında ise performans sistemine dayalı sorunlar nedeniyle azaldığı görülmektedir. Öğretim üyesi dağılımı açısından doçent/profesör oranının 2012 yılına gelindiğinde 1/8 düzeyinde görülmektedir.

Türkiye 2010 yılında 28.194 bilimsel yayın üreterek dünyada 18. sırada yer almıştır. (TÜBİTAK ULAKBİM, 2012). Atıf indekslerine göre, %1.3 katkı ile 1980-2010 yılları arasında tıp alanında 16. sırada yer alırken, aynı listede İÜ 323. sırada bulunmaktadır (Thompson Reuters, 2012). Shanghai Academic Ranking of World Universities (ARWU) sıralamasına göre İÜ 385. sırada yer almıştır (ARWU, 2012). Orta Doğu Teknik Üniversitesi-University Ranking by Academic Performance (URAP) Araştırma Laboratuvarı "Üniversiteler 2011 Yılı Akademik Performansa Dayalı Başarı Sıralama" listesine göre İÜ tıp alanında dünyanın en iyi üniversiteleri arasında 156. sırada yerini almıştır (URAP, 2012). Aynı dönemde öğretim üyesi başına düşen makale sayısı 0.5-0.6 iken bu sayı İTF'de 0.6-1.0'dir. İÜ'nin 1. sırada yer almasında İTF'nin katkısı %30 olarak dikkate değerdir.

Şekil 1. 1980-2010 arasında yer alan İTF adresli özgün makale sayıları. PubMed, ISI Web of Sciences ve Google Scholar arama motorlarından yararlanılarak İTF adresli yayınlanan özgün makaleler belirlenerek değerlendirilmiştir.

Şekil 2. Yıllara göre öğretim üyesi başına düşen özgün makale sayılarının dağılımı.

İTF'nin son 32 yıl içinde atıf sayısı 30.000 etki değeri de 6.0'dır. Türkiye ortalamasının üzerinde bir değer olsa da, 14 civarında olan dünya ortalamasının altındadır. Bu sonuç niteliği yüksek olmayan yayınların yapıldığına işaret etmektedir. Bilindiği üzere akademik yükseltmelerin yaklaştığı dönemde bilimsel üretkenlik artmaktadır. Bu durum araştırmacıları üst düzey bilimsel yayın üretmeyi arka plana iterek, mümkün olan en kısa zamanda, fazla sayıda, niteliksel olarak yeterli düzeyde olmayan bilimsel yayınlar üretilmeye zorlamaktadır. Bilgi üretimi ve kalitesinin artması için nitelikli akademik kadroya, kaynağa ve motivasyona ihtiyaç vardır. İTF'nin, mevcut akademisyen gücü ve alt yapısı, kaynak oluşturabilme potansiyel yönünden ideal durumda olmasa bile iyi sayılabilecek durumdadır. Akademisyen sayımız ve bunların nitelikleri, uluslararası rekabet edebilmemizi sağlayacak yeterliliktedir. Fakat, akademi dünyamızda ar-ge ve inovasyon kültürünün arzu edilenden oldukça uzaktadır. Fakültemizin akademisyen yapısı tıpta uzmanlık eğitimi ve doktora sonrasındaki akademik ünvanlara dayanmaktadır. Uzmanlık eğitimi, doktora (PhD) eğitimi ile eşdeğer kabul edilmektedir. Tıp fakültesi mezunları doktora eğitimi almadan, uzmanlık eğitimi sonrası akademik ünvanlar alabilmektedir. Tıpta uzmanlık eğitimi sırasında bilimsel araştırma

yöntemleri yeterli seviyede verilmemektedir. Fakültemizde çalışan akademik insan gücünün bilimsel formasyonu, ar-ge yöntemleri konusunda tamamen bireysel ve rastlantısal olarak şekillenmesi sözkonusudur. Ürettiğimiz ar-ge faaliyetleri, belirli bir konuda yoğunlaşan, birbirini takip eden, uzun vadeli projeler olan, süreklilik arzeden, patente dönüşen, ekonomiye katkı sağlayan ve toplum yararına kullanılan veriler sağlayamamaktadır. Fakültemizde ar-ge'nin akademik yükseltmeden bağımsız, önceliği olan alan haline gelmesi gerekmektedir. Bunun için zihniyet değişikliği, idari ve yasal yapıda düzenlemeler gerekmektedir. Fakültemizde, uzun süreli araştırmalar, donanımlı insan gücü ve proje desteklerinde süreklilik mutlaka sağlanmalıdır. Başarılı bilim insanlarını kurumda tutacak yeterli ücret, alt yapı, yardımcı araştırmacı ve sürdürülebilir araştırma desteği garanti edilmelidir. Verimli projeler, konusunda yetkin, öncü fikirlere sahip, öncelikli alanları bilen, konuyla ilgili ulusal ve uluslararası çalışmalardan haberdar olan bilim insanları sayesinde üretilebilmektedir. Temel sorunların çözümü için nitelikli araştırmaların, yurt dışı ile sağlıklı iletişim kurma ve işbirliği yaparak ortak çalışma yapmak zorunluluğu vardır. Bu işbirlikleri her paydaşın değişik iş paketlerini üstlendiği çok merkezli (ulusal ve ya uluslararası) araştırmalar halinde yürütülmektedir. Ar-

ge ve işbirliğine faaliyetlerini artırabilmek için, araştırma birimlerinin alanlarında çok güçlü olmaları hatta çekim merkezi olma zorunluluğu vardır. Bu nedenle, fakültemizin ar-ge açısından bireysel, ulusal ya da uluslararası düzeyde güçlü olduğu alanlar ortaya konulmalıdır. Araştırma alt yapısındaki eksiklikler önemli zayıf nokta olarak belirmektedir. Bu eksikliği sadece alet-cihaz eksikliği olarak görmek doğru olmaz. Temel bilimlerde uluslararası düzeyde rekabet edebilecek yetişmiş insan gücü ve laboratuvar alt yapısının eksikliği ciddi bir sorun oluşturmaktadır. Bunlara akademik yapılanmamızın, idari ve mali özerklik yönünden esneklik içermemesi eklendiğinde, verimli araştırma merkezlerinin kurulmasının güç olduğu görülmektedir. Gelişmiş ülkelerde etkinliği kanıtlanmış olan, belirli araştırma konularına odaklanmış, bünyesinde sadece tam zamanlı araştırmacıların çalıştığı, proje bütçesinden desteklenen ve devamlılığı da yeni alınacak araştırma projeleriyle sağlanan, idari ve mali özerkliği olan laboratuvar ya da araştırma merkezlerimizin olmaması önemli bir eksiğimizdir. Mevcut, yapılanma ile fakültemizin ar-ge ve inovasyon yoluyla kendi varlığını sürdürebilecek yeterlilikte gelir sağlaması çok zor görünmektedir. Performans sistemi ile daha da ön plana çıkartılan hizmet sektörü nedeniyle, fakültemizin eğitim-öğretim ve ar-ge hizmetlerine gerekli özeni göstermesi zorlaşacaktır.

Bu amaçla, araştırma bütçelerinin gerçekçi hale gelmesi ve muhasebe işlemlerinin düzeltilmesidir. Araştırma bütçelerinin, tam ve yarı zamanlı araştırmacı çalıştırmaya imkân vermesi sağlanmalıdır. Böylece, birimler proje ürettikleri ölçüde araştırmacı çalıştırabilecekler, araştırmacıları ve teknisyenleri belirleyebilecekler ve sistemin sürekliliği için yeni projeler üretmek zorunda kalacaklardır. Bu sayede araştırmaları akademik yükseltme kurgusundan kurtararak, başarılı araştırmacıları kurumda tutabilmek ve kurumsal geliri artırmak mümkün olabilecektir. Sürekli yenilenme ihtiyacı duyulan yüksek maliyetli laboratuvar altyapısı için üniversite ya da kalkınma bölgesi odaklı mükemmeliyet merkezleri kurarak techizatın verimli kullanılmasını sağlamak en akılcı

çözümdür. Sarf malzemelerinin alımı sırasında güçlükler, uluslararası rekabet unutulmamalıdır. Uluslararası ve Avrupa Birliği projelerine tanınan tüm kolaylıklar, acilen ulusal projeler için de geçerli olmalıdır. Çevrimsel araştırmaların makul bir sürede ürüne dönüşmesi ve bu ürünlere alınacak patentlerin de kurum ve araştırmacılar için bir kaynak oluşturması hedeflemelidir. Fakültemizin şu anki durumunu, yenilikçi çevrimsel araştırmalar açısından yeterli olgunlukta görmek mümkün değildir. Ayrıca, patent ve fikri mülkiyet haklarında son dönemde yapılan iyileştirmelere rağmen, mevcut durumu patent almaya yönelik çalışmalarını teşvik edici bulmak çok zordur.

Sonuç olarak, tıp fakültelerinde asıl varoluş amaçlarına yönelik, eğitim ve araştırma-geliştirme odaklı ve gelirini de bu sayede artıracak şekilde yeniden yapılanmaya ihtiyaç bulunmaktadır. Bu düzenlemeler, akademisyen gücünün iyileştirilmesini, araştırma bütçelerinin artırılmasını ve kullanımlarının tam zamanlı ve yardımcı araştırmacı çalıştırabilecek şekilde düzenlenmesini, çevrimsel ve yenilikçi araştırmalara odaklanabilmeyi sağlayabilecek idari ve yasal değişiklikleri içermelidir. Tıp fakültelerine dayatılan sisteme karşı uluslararası rekabet edebilir akademik yapılar olarak, ayakta kalabilmenin başka da yolu yoktur. Kısıtlı ülke kaynaklarını verimli kullanmak, BAP dışında TÜBİTAK, TÜBA-GEBİP, DPT, Avrupa Birliği kaynaklarından da destek sağlanarak yayın potansiyelini artıracak adımlar olmalıdır. Fakültemiz için kısa vadede en önemli gelir kaynağını klinik ilaç araştırmalarının oluşturması beklenmelidir. Yeni ilaçların geliştirilmesi sırasında yapılması zorunlu olan faz çalışmalarından ülkemiz mevcut potansiyeline oranla çok küçük bir pay almaktadır. Üniversiteler arası öğretim üyeleri hareketliliği artırılmalı, ortak doktora ve sonrası eğitim programlarının geliştirilmesi bu sayede bilgi üretiminin artacağı düşünülmelidir. Bunların dışında süreklilik için ödüllendirme önem taşımaktadır. Aynı zamanda İTF'nin bilgi üretiminin akademik yapılanma ile klinik ve temel bilimlerde arasında işbirliğini güçlendirerek yayın sayısında artışın yanında kalite unsuruna yer vermesi önem kazanmaktadır.

KAYNAKLAR

- 1- ÖSYM (2011). Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS), 2011 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu. 5 Şubat 2012 tarihinde <<http://www.osym.gov.tr/dosya/1-57871/h/genel-bilgiler.pdf>> adresinden erişildi.
- 2- Namal FA. (2012). İstanbul Tıp Fakültesi Kısa Tarihçesi. 5 Şubat 2012 tarihinde <<http://www.itf.istanbul.edu.tr>> adresinden erişildi.
- 3- TUBİTAK ULAKBİM. (2012). Bilimsel Yayın Sayısı Bakımından Türkiye'nin Dünya Sıralamasındaki Yeri. 4 Şubat 2012 tarihinde <http://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/istatistikler/BTY70.pdf> adresinden erişildi.
- 4- TUBİTAK ULAKBİM. (2012). Türkiye Kaynaklı Bilimsel Yayın Sayısı. 4 Şubat 2012 tarihinde <http://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/istatistikler/BTY60.pdf> adresinden erişildi.
- 5- Thompson Reuters, ISI Web of Knowledge. (2012) 13 Mart 2012 tarihinde <http://apps.webofknowledge.com/WOS_GeneralSearch_input.do?product=WOS&search_mode=GeneralSearch&SID=V2aB3@KfjGp2gDHAgFE&preferencesSaved=&highlighted_tab=WOS> adresinden erişildi.
- 6- AcademicRanking of World Universities (ARWU) –ShanghaiJiaoTongUniversity. (2012). 4 Şubat 2012 tarihinde <<http://www.shanghairanking.com/ARWU2011.html>> adresinden erişildi.
- 7- URAP- UniversityRankingbyAcademicPerformance. (2012). Tıp Alanında Üniversitelerin Sıralaması. 29 Mart 2012 tarihinde <http://tr.urapcenter.org/2011_2/2011_7_t11.php> adresinden erişildi.

İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ'NDE VE SONRASINDA UZMANLIK

1926 yılından bu yana uzmanlık eğitimi veren köklü kurumumuzdan ilk yetişen uzman Dr. Lütfi SABRİ 13.05.1926 tarihinde Tedavi Klinikleri uzmanlığını alarak vatana hizmete başlamıştır. O günden bu güne tam 6402 doktor İstanbul Tıp Fakültesi'nde yetişerek uzman olmuştur. En son mezun olan uzmanımız olan Dr.Bahar TEKSÖZ ise 10.09.2012 tarihinde Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalından uzmanlığını alarak uzmanlığına başlamıştır.

Halen üniversitemizde temel tıp bilimlerinde 41, dahili tıp bilimlerinde 247, cerrahi tıp bilimlerinde 242 tıpta uzmanlık öğrencisi eğitim almakta ve hizmette bulunmaktadır.

İstanbul Tıp Fakültesi yılların birikimini yetiştirdiği uzmanlarla ülkenin dört bir yanına ulaştırmayı başarmış, mezun olan uzmanların bir kısmı diğer üniversitelerde öğretim üyesi olarak bu eğitim meşalesinin daha çok kişiyi aydınlatmasına ve sağlıklarına kavuşturmasına yardımcı olmuştur.

Dünyanın sayılı tıp fakültelerinden olan ve bir üyesi olmaktan gurur ve onur duyduğumuz bu kurumdan; eğitimi tamamlayıp ülkenin en iyi doktorları olarak, belki yurt dışında, belki üniversitelerde öğretim üyeliği yaparak, belki de bulunduğumuz merkezde vatandaşlarımıza bir çok üniversite hastanesinin veremeyeceği sağlık hizmetini vererek; ama her şekilde bu fakülteden mezun olmanın haklı gururunu yaşayarak, yine bu kurumun oluşturduğu ekol ile milletimizin sağlık ihtiyaçlarını en iyi şekilde çözeceğimizi biliyoruz.

Bilginin ışığında ve özgüvenimiz ile vatanımızın her köşesinde İstanbul Tıp Fakültesinin benliğini yaşatacağız, gittiğimiz her yerde insanın en önemli ihtiyacı olan sağlık için hekimlik onuruyla, edindiğimiz tecrübeyle, bilgi ile yaşayacak ve yaşatmaya çalışacağız.

Yaptığımız her şeyde Cumhuriyetimizin değerlerini ilke edinecek, vatanımızın ve yüce milletimizin hizmetinde, tıp biliminin ışığında, kurumumuzdan aldığımız eğitim ve tecrübeyle hastalarımızın sağlığı için var gücümüzle çalışarak İstanbul Tıp Fakültesi'nin bayrağını göğsümüzde gururla taşıyacağız

Biz İstanbul Tıp Fakültesi asistanları; uzmanlığımızı tamamlayarak ülkemizin her yerinde bu bayrağı gururla taşıyacağız; mevcut sağlık politikaları ne kadar hekimlerin aleyhine kurulsun da, her ne kadar milletimizin yetiştirdiği Türk doktorlar köşeye sıkıştırılmak istense de, hekim kökenli atanmış ve seçilmişler devlet kurumlarında ve sendikalarda her ne kadar sağlık ve hekimlerin sorunlarından haberdar olmasalar ve meslektaşlarını korumak duygusundan tamamen yoksun olsalar da, her ne kadar politikaların üzerimizde ölümcül sonuçları olsa da, çalışma alanımızın özgürlüğü daraltılsa da, hayatımız daha da zorlaştırılsa da..

Evet her şeye rağmen;

“Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!”

İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ MEZUNU TIP DOKTORLARI

İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi, 1945 yılında Ankara Tıp Fakültesi kurulana kadar, ülkemizin tek tıp fakültesiydi. İstanbul Tıp Fakültesi Profesörler Kurulu, 1970 yılını Fakülte'nin kuruluşunun 500. yılı kabul etmiş ve kutlanmasına karar vermiştir.

Tıbbane-i Âmire ülkemizde modern anlamda açılan ilk tıp okuludur. Bu kurum, daha sonra farklı adlar olsa da eğitime aralıksız olarak kendisini geliştirerek devam etmiştir. Bu nedenle 14 Mart 1827 tarihi, ülkemizde modern tıp eğitiminin başlangıcı kabul edilmekte ve Tıp Bayramı olarak kutlanmaktadır.

Böylesine köklü bir geçmişi olan İstanbul Tıp Fakültesi'nde okumak, bir çok gencin en büyük hayalı. Buraya gelmek için amansız bir yarışa giren öğrenciler, sınav sonuçlarını görüp, İstanbul Tıp Fakültesi'ni kazandığını öğrenince büyük bir sevinç yaşıyorlar. Fakat çok geçmeden bir soru geliyor akıllarına; 'altı yıl nasıl bitecek?'. Ama üst sınıftaki meslektaşlarına ve tecrübeli öğretim görevlilerine sorduklarında onların, bu sürenin göz açıp kapayıncaya kadar geçtiğini söylemeleriyle biraz olsun rahatlıyorlar.

İstanbul Tıp Fakültesi ekolünde yetişen Hulusi Behçet, Akil Muhtar Özden, Mazhar Osman gibi Türk tıbbının ünlü hocaları, İstanbul Tıp Fakültesi'ni ulusal ve uluslar arası alanda parlak bir kurum haline gelmesini sağlamışlardır. Ayrıca müzik, resim, tiyatro, sinema gibi

bir çok sanat dalında da çok önemli şahsiyetlerin yetişmesine imkan sağlamıştır.

Birinci Dünya Savaşı yılları, tıp fakültesinde verilen eğitimi kaçınılmaz olarak etkilemiştir. Çanakkale Savaşı yıllarında Fakültemizin mezun veremediği yıllar olmuştur. Aziz vatanımızı savunma uğrunda şehit ve gazi olan meslektaşlarımızı bir kere daha saygıyla anıyoruz. Ruhları şad olsun...

1922 yılı, Tıp Fakültesi tarihinde hanımların ilk kez eğitime katılma hakkını kazandığı yıl olduğundan ayrı bir öneme sahiptir. Bu yıl on kız öğrenci Tıp Fakültesi'ne kabul edilmişlerdir. Bunlardan altı tanesi 1927 yılında mezun olmuş, 1928 yılında stajlarını tamamlayarak hekimlik yapmaya başlamışlardır. Bu isimlerden Fatma Müfide Kâzım Hanım (Prof. Dr. Müfide Küley), 1929-1933 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi II. Dahiliye Kliniği'nde ihtisas yapmış, 1942 ile emekli olduğu 1973 yılları arasında Fakültemiz iç hastalıkları anabilim dalında öğretim üyesi olarak hizmet vermiştir. Üniversitemiz kendisine 1993 yılında, yani vefatından iki sene önce Şeref Doktoru (Doctor Honoris Causa) payesi vermiştir.

31 Mayıs 1933'de İstanbul Darülfünun'u lağvedilip ve yerine İstanbul Üniversitesi kurulmuştur. İlk Rektör, Tıp Fakültesi iç hastalıkları ordinaryüslerinden Prof. Dr. Neşet Ömer İrdelp'tir. Fakültemizin ilk Dekanı Ord. Prof. Dr. Tevfik Salim Sağlam'dır.

Mezun olmak güzel, fakat mezun olduktan sonra bu arkadaşlık bağına devam ettirmek daha güzel olsa gerek. Yakın zamanda yapılan güzel bir organizasyona şahit olduk. İstanbul Tıp Fakültesi'ne 1974'de giren ya da 1980 yılında mezun olan 400'ün üzerindeki hekim İstanbul Üniversitesi'nin Beyazıt'taki Merkez Binası'nda buluştular. Aralarında halen İstanbul Üniversitesi rektörü Prof. Dr. Yunus Söylet' le mezun oldukları fakültemizin şimdiki dekanı Prof. Dr. Bilgin Saydam da dahil yurdun, hatta Avrupa'nın çeşitli kentlerinde hekimlik yapan "80 mezunları" burada düzenledikleri bir yemekle mezuniyetlerinin 30. yılını kutlayıp, anılarını tazelediler ve birbirilerini görmeyenler özlemlerini giderdiler. İstanbul Üniversitesi ve İstanbul Tıp Fakültesi mezunları için, bu biçimde "üniversite çatısı altında" gerçekleştirilen ilk buluşma olan bu organizasyonun örnek teşkil ederek ilerleyen yıllarda artarak devam etmesi ümidiyle...

HEMŞİRELİK TARİHİ

Hasta bakımının geçmişi eski çağlara kadar uzanmaktadır. Hemşirelik, başlangıçta toplumun gereksinimlerini yerine getirmek ve hasta ya da güçsüz durumda olan bireylere bakım vermek için geliştirilmiştir. Çok eski dönemlere ait bir takım kayıtlarda hemşireliğin, ayrı bir uğraş olduğunu gösteren küçük kanıtlar olmakla birlikte, bunlar sıklıkla bir tıp adamının, rahibin, ebenin veya usta bir kadının uygulamalarının bir parçası olmaktan öteye gitmediği anlaşılmaktadır. M.Ö. 3500 yıllarına ait eski bir Hint kitabında sağlık ve tıbbi bilgilere ilişkin kayıtlarda, bakım sürecinde ayrı bir grup üyesi olarak hemşirelerin tanımlandığına rastlanmaktadır.

Osmanlı devletinde hemşirelik eğitimi ilk olarak Meşrutiyet Döneminde başlamış ve Meşrutiyet'in ilanından sonra da Asaf Derviş Paşa'nın emri ile hastabakıcılık kursu açılmıştır. Daha önce meydana gelen bazı gelişmeler de bu konuda örnek olmuştur. 1854 yılında Kırım Savaşı sırasında FlorenceNightingale ve bir grup hemşire yaralı İngiliz askerlerine bakım vermek üzere Üsküdar'daki Selimiye Kışlasına gelmiştir. FlorenceNightingale'nin burada yaptığı disiplinli çalışmalar neticesinde enfeksiyon oranlarında düşüşler yaşanmış ve bunun neticesinde ölüm oranları azalmıştır. Bu olaylar Osmanlı Devletinde hemşirelik için örnek olmuştur. Ayrıca dünyada modern anlamdaki hemşireliğin de Kırım Savaşı sırasında FlorenceNightingale ile başladığı kabul edilmektedir.

Türkiye'de modern hemşireliğin kurucusu olan Dr. Besim Ömer (Akalm) Paşa, 1907'de Londra'da toplanan Uluslararası Kızılhaç Konferansına Osmanlı delegesi olarak katılmış ve toplantının şeref konuğu olan FlorenceNightingale ile tanışmıştır. Hemşireliğin bir meslek olduğunu, branşlara ayrıldığını ve mesleğin gereğini çok iyi anlamış olan Besim Ömer Paşa, ilk kez 1911'de İstanbul'un tanınmış ailelerine mensup hanımefendilerini derslerini kendisinin verdiği "Gönüllü Hastabakıcılık Kursu" na çağırmıştır. Böylece ülkemizde 6 ay süren ve sonunda sertifika verilen ilk formal hemşirelik eğitimine başlanmıştır.

Besim Ömer Paşa'nın şahsi gayretleri sonucunda hemşireliğe İstanbul'un kültürlü çevrelerinden de ilgi olmuş, Bursa ve İstanbul'da kurslar açılmıştır. Bu kurslarda eğitim gören Safiye Hüseyin, Münire İsmail, Kerime Salahorv.b. Müslüman kadınlar ilk defa Balkan Savaşı (1912), Çanakkale Savaşı (1915-16) ve I.Dünya Savaşı sırasında hasta bakımına katılmaları mümkün olmuştur. Bu nedenle 1912 yılı, ülkemizde hemşirelik mesleğinin başlangıcı kabul edilmektedir.

Türkiye'de ilk defa 1920 yılında, Amiral Bristol Hastanesi'ne bağlı hemşire okulu açılmıştır. Cumhuriyet Döneminde açılan ilk hemşire okulu, Kızılay Hemşire Okulu'dur (21.2.1925). 1946 yılında Sağlık Sosyal Yardım Bakanlığı, bünyesindeki yataklı tedavi kurumlarının ihtiyacını karşılamak üzere Sağlık Meslek Liseleri açılmıştır. Ortaokul mezunlarını alan bu okulların eğitim süresi 1958 yılına kadar 3 yıl, 1958'den sonra 4 yıl olmuştur.

Ülkemizde üniversite düzeyinde ilk Hemşirelik Yüksekokulu 1955 yılında Ege Üniversitesi'nde açılmıştır. Ege Üniversitesi'nde açılan Hemşirelik Yüksekokulu'nu (HYO) 1961 yılında Ankara'da Hacettepe, İstanbul'da FlorenceNightingale Hemşirelik Yüksekokulları izlemiştir. Bu okulların hemşirelik eğitiminin ve hemşirelik mesleğinin gelişmesine önemli katkıları olmuştur. 1977 yılında Atatürk Üniversitesi, 1982 yılında Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulları açılmıştır. 1985 yılında "Muvazzaf Askeri Yüksek Hemşire" yetiştirmek üzere Gülhane Askeri Tıp Akademisi (GATA) Hemşirelik Yüksekokulu açılmıştır. 1993 yılında Marmara Üniversitesi, 1994 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi ve 1995 yılında Gazi Üniversitesi Hemşirelik yüksekokulları açılmıştır.

1985 yılında Hemşirelik Yüksekokullarına bağlı olarak eğitim süresi 2 yıl olan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulları "hemşirelik programları" açılmış ve 1996 yılına kadar eğitim vermişlerdir.

Daha sonra da Sağlık Yüksekokullarına dönüştürülmüştür.

Ülkemizde ilk kez Hacettepe Üniversitesinde 1968 yılında başlayan Hemşirelikte Yüksek lisans ve 1972 yılında Doktora programlarını ilerleyen yıllarda diğer hemşirelik yüksek okulları izlemiştir.

İstanbul Üniversitesi Hastanelerinde hemşirelik hizmetleri yönetimi ile ilgili çağdaş yapılanmanın ilk örneği, Tedavi Kliniğinde “Klinik Müdüresi” ünvanında görev yapan ve hemşirelik müdürlüklerinin kuruluşunda etkin rol oynayan FlorenceNightingale Hemşirelik Yüksek Okulu kurucu müdürü Prof. Dr. Perihan Velioglu tarafından gerçekleştirilmiştir.

İstanbul Üniversitesi Hastanelerinde Hemşirelik Hizmetleri Müdürlüklerinin kuruluşu ile ilgili resmi anlamda çalışmalar ise, 21 Kasım 1983 tarih ve 18228 sayılı kanun hükmündeki kararnamenin 7. Bölümünün (k) fıkrası Üniversite Hastaneler Başmüdürlüğü kadrosunun ilanı ile başlatılmıştır. Böylece Hastaneler Başmüdürlüğü kadrosu altında hastanede yürütülen hizmetlerin yeniden organizasyonu ve hizmet birimlerinin oluşturulması gündeme gelmiştir. Aynı tarihte FlorenceNightingale Hemşirelik Yüksek Okulu müdürü Prof. Dr. Perihan Velioglu bu yeni yapılanma ile ilgili İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cem’i Demiroglu tarafından görevlendirilmiş ve Hemşirelik Hizmetlerini yeniden organize edilmesi konusunda çalışma yapmasını istemiştir. Yapılan araştırma ve incelemeler sonucunda hazırlanan rapor rektörlüğe sunulmuştur.

İstanbul Üniversitesi Hastanelerinde Hemşirelik Hizmetleri Müdürlüklerinin kurulması yönünde hazırlanan gerekçeli raporun kabul edilmesinden sonra, Mayıs 1984 yılında İstanbul Üniversitesi Rektörlüğünün 14246 sayılı yazıları ile Hemşirelik Müdürlüklerinin kuruluşu ilan edilmiş ve İstanbul Tıp Fakültesi Hemşirelik Hizmetleri Müdürlüğüne Yard. Doç. Dr. Selva Şentürk atanmıştır. İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü’nün Ağustos 1984

tarih ve 18607 sayılı yazıları ile Hemşirelik Hizmetleri Müdürlüklerinin görev yetki ve sorumlulukları duyurulmuştur. Buna göre Hemşirelik Hizmetleri Müdürlükleri, İstanbul Üniversitesi Hastanelerinde hemşirelik hizmetlerinin merkezi bir biçimde düzenlenmesi ve hizmetin denetlenmesinden sorumlu tutularak hastalara nitelikli bakım sağlamak, hastaların bakımı için gerekli bakım personelini sağlamak ve bakım personelinin mesleki eğitimlerinin geliştirilmesini sağlamakla sorumlu oldukları tanımlanmıştır.

3 Temmuz 2010 tarih ve 27630 sayılı resmi gazetede yayınlanan İstanbul Üniversitesi yönetmeliği ile Hemşirelik Hizmetleri Direktörlüğü Kurulmuş ve FlorenceNightingale Hemşirelik Yüksekokulu öğretim Üyesi Prof. Dr. Aytolan Yıldırım Direktör olarak görevlendirilmiştir.

7 Temmuz 2012 tarih ve 28346 sayılı resmi gazetede yayınlanan Hemşirelik Hizmetleri Direktörlüğüne bağlı olarak çalışacak Yoğun Bakım, Acil Hizmetler, Klinik ve Poliklinikler birimler ile Ameliyathane hizmetleri alanlarında çalışacak koordinatörler belirlenecektir.

2 Mayıs 2007 tarihine kadar Türkiye de hemşirelik hizmetleri 1954 tarih 6283 sayılı hemşirelik kanunuyla yürütülmüştür. Bu kanunda hemşirelik, lise düzeyinde bir eğitimle kazanılan, görevlerinde hekime bağımlı, kadın mesleği olarak tanımlanmıştı ve günümüz koşullarına uymamaktaydı. “Hemşirelik Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin yasalaşması için 1992 yılında başlayan çalışmalar nihayet 2 Mayıs 2007 sonuç vermiştir. Yeni hali ile yasada; eğitimin farklılığının ortadan kaldırılması, cinsiyet ayrımına son verilmesi, meslekte uzmanlaşmanın tanımlanması gerçekleşmiştir.

Hemşirelerin değişen rol ve sorumlulukları, belirli bir alanda uzmanlaşma ve çalışmalarını beraberinde özel dal hemşireliği kavramını gündeme getirmiştir. Günümüzde hemşireler pek çok alanda özel dal hemşiresi olarak çalışmaktadırlar.

İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ KALİTE ÇALIŞMALARI

Kalitenin bir ihtiyaç değil; küresel bir gereklilik olduğu ve hemen her alanda altının çizildiği bir çağda, kalitenin öneminin her geçen gün arttığı alanlardan biriside sağlık hizmetleridir. Sağlıkta kalite yönetimi, bilginin egemen olduğu, hasta ve sağlık çalışan güvenliğinin ön planda tutan bir dizi yönetim etkinliğini karşımıza çıkarmaktadır.

Sistemler ne üretirlerse üretsinler, farklı yönetim yaklaşımları doğrultusunda mutlaka “Verimlilik” arayışı içinde varlıklarını sürdürülebilirler. Diğer bir deyişle, yönetimin temel becerisi, sistemleri başarılı kılacak verimliliğin sırrını yakalamaktır. Verimlilik arayışı, geçmiş tanımların ötesinde, kaynakların optimum kullanımı için bilgiyi, bilginin etkin kullanımı için ise kalite yönetimini yaratmıştır.

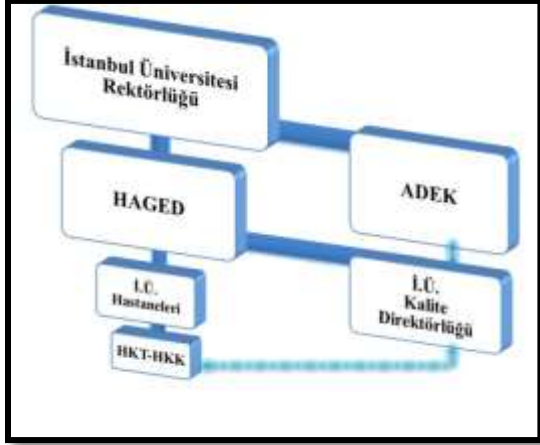
Kalite yönetimi modelleri, ihtiyaçların yerine getirilmesi için kullanılan insan, iş, ürün ve/veya hizmet kalitelerinin, sistematik bir şekilde tüm çalışanların katkıları ile sağlanmasını öngörür. Bu yönetim şeklinde uygulanan her süreçte, çalışanların hepsinin fikir ve hedefleri kullanılmakta ve tüm çalışanlar kaliteye dâhil edilmektedir. Kalite Yönetimi; uzun dönemde müşterilerin tatmin olmasını sağlamayı, kendi personeli ve toplum için yararlar elde etmeyi amaçlar.

Kalite Yönetimi modelleri, ilk olarak Henry Ford tarafından kullanılmış ve 1926 yılında yayınladığı My Life and Work (Hayatım ve İşim) adlı kitabında yeni bir yönetim biçimi olarak tanımlanmıştır. Ancak o sıralarda rağbet görmeyen bu yönetim biçimleri, Japonlar tarafından benimsenmeye başlanmış, batının Japonya’ya sunduğu Fordizm ve Taylorizm, kalite ile tanışıp, yıllar sonra, batılılar tarafından Japon başarısının sırrı kabul edilen “Kalite Kontrol Çemberleri” olarak geri dönmüştür. Batılı birçok firma bunu çabuk benimseyerek, kalite çemberleri yanında istatistiksel süreç kontrolü, tam zamanında üretim, yalın üretim gibi diğer bazı Japon kökenli yenilikleri de bünyelerine alarak bu gelişmenin batıdaki tohumlarını serpmişlerdir.

Yöneticiniz size “Bu kurumda kalite yönetimi uygulayacağız” dediğinde; kalite yönetiminin ne olduğunu, yönetimde bu yaklaşımı takip etme kararını verdiren nedeni ya da şimdiye kadar yapmakta olduğunuz şeyde yanlış olanın ne olduğunu düşünmeniz ve bunun dikkate alınması gereken bir öneri mi; yoksa gelecekte yerini bir başka kavrama devredecek bir yönetim modası mı, gibi bazı soruların aklınıza gelmesi oldukça doğaldır. Eğer anahtar rolü oynayan yönetim görevini iyi yapmış ise, sonraki dönemlerde kurumunuzdaki yaşamın önemli değişikliklere uğrayacağından emin olabilirsiniz. Size ve çalışma arkadaşlarınıza geçmişten farklı bir yaklaşım ve iletişimde bulunulacağını bekleyebilirsiniz; çünkü işin işleyişi, değerlendirme, karar alma yöntemleri ile öncelikler değişecek, ve rekabet gücü yüksek bir sistem tesis edilecektir. Bunların en önemlisi ise, kalite yönetiminin kurumunuzun rehber felsefesi olarak alınması, hayatta kalabilmeniz ve 21. yy’ da daha iyiye doğru ilerlemeniz için daha iyi bir şansa sahip olmanız demektir.

Tüm bu bilgi ve tespitler ışığında yönetimvizyonunda belirlediği yere ulaşmak için yukarıdan aşağıya doğru, planlı, sistematik ve örgütsel hedefler ile kriterleri belirleyerek, hasta ve çalışan mutluluğunu sağlayacak tüm üretim ve hizmet süreçlerini kontrol altında tutması gerektiği söylenebilir. Süreçlerden oluşan sistemler, sistemlerden oluşan organizasyon, tüm alt aktiviteleri de içerecek şekilde, aynı amaç doğrultusunda ve sürekli iyileşme mekanizmaları ile yönetilmelidir. ISO standartları örgütlerin doğru tasarlanmış olduğu varsayılan sistemlerini doğru yönetebilmeleri için hazırlanmış yönetim araçlarıdır. Ancak “Sağlık” üreten sistemlerde her şey hasta ile çalışan haklarını ve beklentilerinin ve bu amaca yönelik bilgi-insan-yöntem-cihaz-malzeme-karar gereksinim ve akışlarının doğru tespit edildiği, doğru sistem tasarımları ile başlar.

İşte bu uzun kalite yolculuğunda, İstanbul Üniversitesi'nde kalite çalışmaları iki koldan ilerlemektedir. İstanbul Tıp Fakültesinde hem tıp eğitimi ve bilgi üretimi yapılmakta hem de sağlık hizmeti sunulmaktadır. Tıp eğitimi ve araştırma

Tıp eğitimi için gerçekleştirilen kalite çalışmalarına istinaden, İstanbul Tıp Fakültesi ulusal (dernekler/yeterlilik kurulları) ve uluslararası (UEMS) eğitim akreditasyon kuruluşları tarafından ziyaret edilmiş ve belgelendirilmiş, toplam 11 anabilim dalı ile birlikte 2 bilim dalı bulunmaktadır. Bu birimleri, Fiziksel Tıp Rehabilitasyon Anabilim Dalı, Nükleer Tıp Anabilim Dalı, Radyasyon Onkolojisi Anabilim Dalı, Genel Cerrahi Anabilim Dalı, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Beyin ve Sinir Cerrahi Anabilim Dalı, Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Anabilim Dalı, Üroloji Anabilim Dalı, Göğüs Cerrahisi Anabilim

UEMS'in Deri ve Zührevi Hastalıkları Anabilim Dalı Ziyareti

alanında kalite çalışmalarını “Bütünleşik Kalite Yönetim Sistemi (BKYS)” temsil ediyorken, sağlık hizmeti sunumu için gerçekleştirilen kalite çalışmaları “Hastaneler Bütünleşik Kalite Yönetim Sistemi (HBKYS)” modeli ile yürütülmektedir.

Hastaneler Genel Direktörü/Direktörlüğü (HAGED); özetle İÜH'nin etkinliğini ve verimliliğini artırmak amacıyla gerekli çalışmaların koordinasyonunu sağlamakla yükümlüdür. Bu çalışmaların önemli bir ayağını da kalite çalışmaları oluşturmaktadır. Kalite Direktörlüğü/Direktörü (KD); İÜH'de yürütülen kalite çalışmalarının koordinasyonunu sağlamakla görevlidir. Bu koordinasyonu Hastane Kalite Temsilcileri (HKT) ve Hastane Kalite Kurulları ile birlikte çalışarak sağlar. HAGED'e bağlıdır ve Akademik Değerlendirme Kurulu (ADEK) ile eşgüdümlü çalışır. Yanda görülen yapılanma, bu işleyişi özetlemektedir.

Dalı, Nöroloji Anabilim Dalı, Deri ve Zührevi Hastalıkları Anabilim Dalı ile birlikte Perinatoloji Bilim Dalı ve Gastroenterohepatoloji Bilim Dalı olarak sıralamak mümkündür. Mart ayı içerisinde (23 Mart 2012) Avrupa Tıp Uzmanları Birliği (UEMS) tarafından fakültemiz ziyaret edilmiş; Nöroloji Anabilim Dalı European Board of Neurology (EBN) kriterleri doğrultusunda akredite olmaya hak kazanmıştır. Son olarak, UEMS Avrupa Dermatoloji ve Veneroloji Board'u da tıpta uzmanlık eğitiminin akreditasyonu için, Deri ve Zührevi Hastalıkları Anabilim Dalı'nı 13-15 Eylül 2012 tarihleri arasında ziyaret etmiştir.

Tıp eğitimi ve bilgi üretiminin yanında sağlık hizmeti de sunan İstanbul Tıp Fakültesi, ISO 9001:2008 kalite standartları temelinde, Avrupa Kalite Yönetimi Vakfı (EFQM) ve Uluslararası Akreditasyon Kuruluşu (JCI) ile 6 sigma yönetim stratejisinin entegre edildiği hedef bir model olan “Hastaneler Bütünleşik Kalite Yönetim Sistemi (HBKYS) doğrultusunda da kalite çalışmalarını sürdürmektedir.

Kalite Yönetim Sistem modelleri olarak ISO standartları, JCI, Kaizen, EFQM, 6 sigma, FMA;...örnek gösterilebilecek modeller. İstanbul Üniversitesi Hastaneleri, ISO 9001:2008 temelinde diğer bu tüm kalite araçlarını sentezleyerek kullanan "Bütünleşik" bir model hedefler.

İstanbul Tıp Fakültesi'nde kalite çalışmalarına atfen, çalışanlar arasında takım çalışmasını ve kişiler ve birimler arası sinerjiji oluşturmak, çalışanların yetkinlikleri ile deneyimlerinin geliştirilmesi için fırsat ortamı sağlamak, aidiyet duygusunun yanında sorumluluk almayı teşvik etmek, tüm çalışanların memnuniyetini, ihtiyaç ve beklentilerinin seviyesini devamlı olarak gözden geçirmek ve çalışanların gelişimini teşvik edecek kariyer planlamalarının yapılmasını sağlamak amacıyla “İnsan Kaynakları Süreci” oluşturulmuştur.

Kaynakların etkin bir şekilde yönetilmesi, fakültenin ihtiyaçlarının, zamanında öngörülerek, mevzuata uygun olarak giderebilmenin yanında, ilaç, cihaz gibi tıbbi taşınır mallar ile ofis malzemesi, sarf malzemesi yiyecek-ıçecek gibi malzemelerin tedarikinde, lojistik maliyetleri azaltmak amacıyla, “Gelir İdaresi Süreci”, “Gider İdaresi Süreci” ve “Taşınır Mal Süreci” tanımlanmış ve oluşturulmuştur.

İstanbul Tıp Fakültesi Kalite Temsilci Prof. Dr. Ateş Kadioğlu'nun başkanlığında toplanan, akademik ve idari kadrolarca oluşturulmuş 22 üyeden oluşan İstanbul Tıp Fakültesi Kalite Kurulu, kalite çalışmaları çerçevesinde 2012 yılının hemen başında eğitici ve dökümantasyon ekipleri kurmuştur.

İ.Ü. Kalite Direktörlüğü ve Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Kurulu'nun da katkısı ile İstanbul Tıp Fakültesi çalışanlarına kalite bilincini aşlamak, BKYS ile HBKYS hakkında bilgi vermek ve eğitmek üzere, Nisan ayı içerisinde Kemal Atay ve 14 Mart amfilerinde eğitimler düzenlenmiştir.

İstanbul Tıp Fakültesi Kalite Kurulu, akademik ve idari kadrolar içerisinde görevlendirilen isimlerin katkısı ile, 2012 yılının Mayıs ayı içerisinde hizmet kalite standartlarının da ışığında kurumsal, destek ve sağlık hizmetlerinde öz değerlendirmeler yapmış; hasta bakım hizmetlerinden tesis yönetimine, poliklinik hizmetlerinden ameliyathane hizmetlerine ve laboratuvar hizmetlerinden mutfak hizmetlerine kadar birçok hizmet alanında eksikliklerini belirlemiştir.

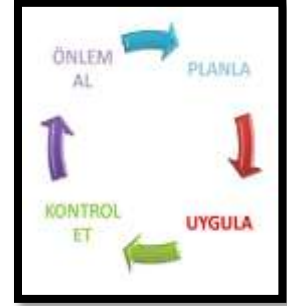
Çalışan ve hasta güvenliğine gereken önemi veren İstanbul Tıp Fakültesi, koordinatörlüğünü Prof. Dr. Agop Çıtak'ın yaptığı Çalışan ve Hasta Güvenliği Komitesi ile bu hususta çalışmalarını sürdürmektedir. Çalışan ve hasta güvenliğine yönelik; hasta kimlik bilgilerinin sağlanması, güvenli cerrahi, hasta düşmelerinin önlenmesi, enfeksiyon kontrolü ve önlenmesi, çalışanlara yönelik sağlık taramalarının yapılması vb. gibi alt başlıklar belirlenmiş ve bu hususlarla ilgili dokümantasyon çalışmalarında yer alacak bilgi ve birikimlerinden etkin bir şekilde faydalanılabilecek yetkin isimler görevlendirilmiştir.

Binaların, çalışma mekânlarının, tesislerin ve fakülte bünyesinde bulunan tüm alanların doğru ve etkin kullanılmasını; bakımlarını, korunmalarını ve

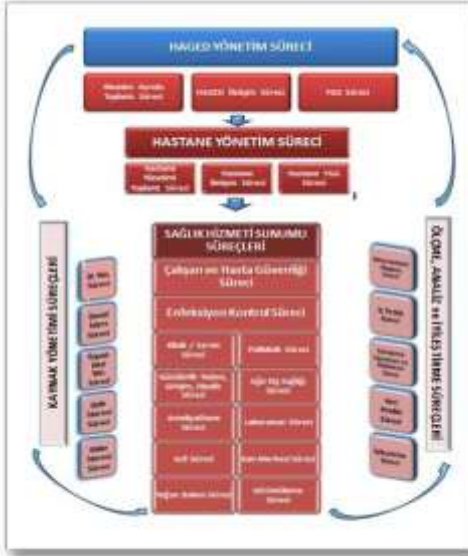
sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla tesis güvenliği hakkında hastane müdürlüğünce sunumlar yapılmış, Tesis Güvenliği Komitesi'ne üyeler seçilmiş, korunma planları ve ekipleri oluşturulmuştur.

Tüm bu çalışmaların yanında, İstanbul Tıp Fakültesi'nin kalite çalışmalarında önceliklerinden biri hasta hak ve beklentileridir. Hasta hak ve beklentilerinin önceliği ise kuşkusuz doğru tanı ve tedavidir. Tanı ve tedavinin yönetimi ve tasarımı, ISO standartlarının yanı sıra akreditasyonu getirmekte, akreditasyon ise sağlık kurumlarının işletim sistemlerinde doğru tanı ve tedaviyi de ölçülebilir ve iyileştirebilir bir dizi kriterle ele almamızı öngörmektedir.

Hastaların bekleme sürelerinden, bilgilendirmelerine, endikasyonsuz tetkikten, endikasyonsuz girişim ve operasyonlara, mortaliteden morbiditeye, enfeksiyondan komplikasyona kadar birçok "kalite indikatörünü" izlemek ve iyileştirmek zorunda olduğumuz aşikârdır. Bu sebeple, sağlık hizmeti sunumunun; kontrollü şartlar altında planlanmasını ve yürütülmesini, gerekli bilgi ve dokümanların ilgili yerlerde bulunmasını sağlamak amacıyla HAGED ile İ.Ü. Kalite Direktörlüğü tarafınca tanımlanmış "Sağlık Hizmeti Sunumu Süreci"nde poliklinik hizmetlerinden, laboratuvar hizmetlerine ve enfeksiyon kontrolünden, çalışan ve hasta güvenliğine kadar birçok hizmetin yer aldığı süreçlerde görev almak üzere İstanbul Tıp Fakültesi Kalite Kurulu'nca akademik kadrolardan yöneticiler belirlenmiş ve halen bu yöneticiler ile doküman çalışmaları yürütülmektedir. Poliklinik ve görüntüleme hizmetlerinin yanı sıra Kemik İliği Bankası ve Çocuk Sağlığı ve Hastalıklarına ait genel işleyiş prosedürleri, ilgili talimatlar ile birlikte süreç tanım ve planları tamamlanmış, acil hizmetler, enfeksiyon kontrol, çalışan ve hasta güvenliği, laboratuvar hizmetleri gibi süreçlerle ilgili doküman çalışmaları devam etmektedir. Ve yine dokümantasyon çalışmalarına destek bir güç meydana getirmek, bilgi paylaşımını yüksek seviyeye çekmek adına fakültemizin anabilim dallarını temsilen akademik ve idari kadrolardan kalite temsilcileri görevlendirilmiştir.

PUKÖ döngüsü, sürekli iyileştirmeyi ifade eden bir kavramdır. Her sürecin sistematik olarak planlanmasını, sonrasında uygulanmasını ve uygulamanın her aşamada kontrol edilmesini, kontrol sonuçları doğrultusunda gereken önlemlerin alınmasını, sonrasında yeniden planlanmasını ve döngünün aynı şekilde işletilmesini sağlayan; dolayısıyla sürekli iyileştirmeyi mümkün kılan bir yaklaşım. HBKYS, süreçlerini bu yaklaşımla yönetmeyi hedefler.

HBKYS, kaynaklarımızı öngörülebilir önleme ve ölçme maliyetlerine kanalize ederek, öngörülemez başarısızlık maliyetlerini önlemeyi hedefler. Tüm sağlık kurumları, aslında paydaşlarla çevrelenmiş olarak varlıklarını sürdürür. Çalışanlar, her kurumda olduğu gibi, bizim de en önemli paydaşımızdır. Öte yandan, sağlık tedarikçilerini –ki onların sağladığı ürünler/hizmetler bizim sunduğumuz sağlık hizmetini birincil olarak etkileyebilir– ve geri ödeme kurumları gibi ilgili diğer kurumları ya da toplumun bütünü, yaptığımız işten soyutlamamız mümkün değildir. Bu nedenle HBKYS, paydaşlarla birlikte var olmayı hedefler.

Sonuç olarak bu paydaşlık yaklaşımından asıl yararlanacak olan Türkiye'dir.

İstanbul Tıp Fakültesi'nde sürekliliğini sağlamayı umduğumuz tüm bu çalışmaların, ISO 9001:2008 standartları bazında yönetim mekanizmalarının oluşturulması ve uygulanması olarak özetlemek mümkündür.

İstanbul Tıp Fakültesi, 982'si akademik olmak üzere toplamda 5386 çalışanı ile araştırma, eğitim, idare ve hizmet alanlarında, sürekli iyileşmeyi gerçekleştirmek için kararlı adımlarla kalite yolculuğuna devam etmektedir.

Prof. Dr. Ateş KADIOĞLU

İstanbul Tıp Fakültesi
Kalite Temsilcisi

İTfmed BÜYÜYOR

İstanbul Tıp Fakültesi Mezun ve Mensupları Derneği (İTfmed) daha önce Aksaray'da bulunan dernek merkezini Fakültemizin hemen yakınına getirdi. Fakültenin Millet Caddesi'ndeki ana kapısının tam karşısındaki sıralı eczanelerin üstünde ikinci kat hizasında Derneğin muhteşem tabelasını görebilirsiniz. Vidinli Apartmanı'nın ikinci katında beş oda ve bir salondan oluşan geniş bir daireyi Derneğimiz kiraladı. Dairenin içerisi tamamen yenilenerek mükemmel bir hale getirildi. Bu onarımın masrafları çok yardımsever bir bağışçı tarafından karşılandı. Daire içerisinde evrak deposu, çalışma ofisleri, geniş bir toplantı salonu ve bir mutfak düzenlendi. Fakültemizin tüm öğretim üyeleri için video-tv kullanarak toplantı yapabilecekleri bir ortam oluşturuldu.

Mekan ve çalışma verimliliğinden yararlanmak amacıyla İTf Vakfı ve Mahmut Feridun ÖZ Vakfı bu merkeze nakledildi. Çalışma ofislerinden birisi bu iki vakfa tahsis edildi. Ayrıca Hematoloji Hemotolojik Onkoloji ve Kemik İliği Transplantasyon Derneği ve Çocuk Allerji ve Astım Akademisi Derneklerinin de bu merkezimizde misafir edilmesi kararlaştırıldı.

Dolap, masa, koltuk gibi mefruşat gereksinimi yine başka bir bağışçı tarafından sağlandı. Mutfak için bir buzdolabı diğer bir bağışçının hediyesi oldu. Gereksinimlerimize gönül açan tüm yardım sevenlere ve onlarla irtibatı sağlayan öğretim üyesi arkadaşlara burada teşekkürü Dernek olarak bir borç biliriz.

İTfmed Hizmetlerini Sürdürüyor

Öğrenci bursları çok önemseydiğimiz bir konu. İstanbul Tıp Fakültesi öğrencilerinden burs gereksinimi olanlar Rehberlik Ofisi'nin belirlediği kriterlerle seçiliyor. Öğretim Üyelerimizden ve Fakülte dışındaki kaynaklardan sağlanan bağışlarla öğrenciler destekleniyor. Burs amaçlı bağışlar özel bir hesapta tutularak tamamen burs için kullanılıyor. Rehberlik Ofisi'nin yönlendirmesiyle bursiyer sayısının çok artacağını umuyoruz.

İTfmed eğitim konusunda da çaba gösteriyor. Bu kapsamda Mezuniyet Sonrası Eğitim Toplantısı düzenlendi. 09-10 Haziran tarihlerinde iki gün süren başarılı bir çalışma Prof. Dr. Aytaç ÖNCÜL yönetiminde gerçekleşti. Birçok Öğretim Üyesi bu toplantıda ders ve sunum yaptılar.

Mezun ettiğimiz öğrencilerimiz için, İstanbul Tıp Fakültesi ile Derneğimiz arasında

yapılmış olan "Mezuniyet Etkinlikleri Protokolü" doğrultusunda etkinlikler düzenlendi. İTfmed 2012 Mezuniyet Yılı'nın basımını üstlenerek öğrencilere ücretsiz verdi. 2012 Mezuniyet Töreni için Haliç Kongre Merkezi'nin Büyük Salonu kiralananak çok güzel bir tören gerçekleştirildi. Öğrenciler mezuniyet kıyafetlerini giymiş olarak aileleriyle burada kucaklaştılar. Haliç kıyısında fotoğraflar çektiler.

Öğrencilerin Sait Halim Paşa Yalısı'nda kendi düzenledikleri veda gecesine İTfmed katkıda bulundu. Mezunlarımız altı yılın sonunda muhteşem bir gecenin coşkusunu yaşadılar. İTfmed'in Mezuniyet Etkinlikleri'ne katkısı nedeniyle mezunlarımızın anılarında güzel bir köşe oluştuğuna inanıyoruz.

İTfmed'in hizmetleri Fakülte çalışanları perspektifinde genişleyerek devam edecek.

İTfmed Adresi

Millet Caddesi Vidinli Apartmanı No:133 Daire.4 Şehremini İSTANBUL

Telefon: 0 212 534 04 52 - 0 507 409 17 28

İTFmed BURS KOMİSYONU (Prof. Dr. Bilge HAPÇIOĞLU)

İstanbul Tıp Fakültesi Mezun ve Mensupları Derneği(İTFmed)nin kuruluş amaçlarından biri, İstanbul Tıp Fakültesi öğrencilerini ve mensuplarının eğitim aşamasındaki çocuklarını maddi açıdan desteklemektir. Derneğimiz bu konuda İstanbul Üniversitesi Rehberlik Danışmanlık ve Sosyal Destek Birimi(RDSD) ile yakın işbirliği halindedir.

RDSD, İstanbul Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin karşılaşacakları sorunlara çözüm üretmek, aralarındaki dayanışma ve işbirliğini güçlendirmek, gerektiğinde özel ve gönüllü kuruluşlardan destek sağlamak, alt destek birimleri arasındaki koordinasyonu yürütmek, Rektörlüğe bağlı diğer kurumlar ile birlikte koordineli çalışarak öğrencilere yönelik çözümler ve hizmetler oluşturmak amacını taşımaktadır.

İstanbul Tıp Fakültesi öğrencilerine burs veren kurum ve kuruluş sayısı 50 nin üzerindedir. Bu kuruluşlardan bazıları; Kredi ve Yurtlar Kurumu, İstanbul Tıp Fakültesi Vakfı, Dr. Ziya Gün Vakfı, Türk Eğitim Vakfı, Sabancı Vakfı, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, Türk Kardiyoloji Derneği, İstanbul Ticaret Odası, Elgin Kan Vakfı, Rotary Kulüpleri, Hüsnü Özyeğin Vakfı, Zorlu Vakfı, Banat Vakfı, Bereket Vakfı ve bazı illerin öğrenci koruma ve destek dernekleridir.

Her türlü sağlanmış destek ve bu desteklerden yararlanan öğrenci bilgileri tek merkezde kaydedilmekte, takipleri sağlanabilmekte, böylelikle bir çok kurum ve kuruluştan burs alan bazı öğrencilerin diğer öğrencilerin mağduriyetine neden olmasının önüne geçilmesine çalışılmaktadır.

Bütün bu kurum ve kuruluşlardan burs alan İstanbul Tıp Fakültesi Öğrenci sayısı yaklaşık 1400 dür.

Derneğimizin Prof. Dr. Bilge Hapçioğlu, Prof. Dr. Sema Genç, Prof. Dr. Yeşim Erbil, Prof. Dr. Erbuğ Keskin ve Prof. Dr. Bülent Bayraktar tarafından oluşturulan “İTFmed Burs Komisyonu” öğrencilerimize Üniversite tarafından verilen veya gerçek ve tüzel kişilerin yapacakları bağışlardan sağlanan kaynakları kullanarak, maddi desteğe gereksinimi olan, istenen başarı düzeyini sürdüren İstanbul Tıp Fakültesi öğrencilerine yardım edilmesiyle ilgili esasları düzenler ve bu kaynaklardan faydalanacak öğrencilerin seçimini yapar.

İTFmed tarafından burs verilen öğrenci sayısı 30 dur. Bu burslar derneğimize yapılan bağışlardan sağlanmaktadır. Bu sayıyı artırmak ve maddi desteğe ihtiyacı olan öğrencilerimizin, mensuplarımız çocuklarının tümüne ulaşmak; başta, çok zor, uzun ve pahalı bir eğitim olan tıp eğitimini aldıkları burslar ile tamamlamış olan üyelerimiz olmak üzere, olanakları vatandaşlarımız, kurumlar, aydınlar ve sanatçıların bağışları ile mümkün olabilecektir.

Bir öğrencinin aylık harcaması, çoğu zaman arkadaşlar ile yenilen bir akşam yemeğinde ödenen para kadar bile değildir. Öğrencilerimiz üniversite sıralarında bulunabilmenin, kendilerini buraya kadar getiren umudun değerini çok iyi bilmektedirler. Küçük katkılarınız ile yüzlerce öğrencimiz eğitimlerini tamamlayamama kaygısı duymadan eğitimlerine devam edebilme şansını yakalayabilir. Desteklerinizi bekliyoruz.